

ДЗЕДЗІЧ

Для Бацькаўшчыны-маці бугу йграць.
(Янка КУПАЛА)

№ 7(19)

СНЕЖАНЬ 2002

2 ПАЛІТЫЧНЫЯ НЕСПАДЗЯНКІ:
АДМЕНЕНЫ ПРЭЗІДЭНЦКІ ДЭКРЭТ

6 ГІСТАРЫЧНЫ КАЛЯНДАР:
СНЕЖАНЬСКАЯ ЗАВІРУХА ЛЁСУ

4 БЕЛАВЕЖСКАЯ ПУШЧА: СУСВЕТНЫ
ПОМНІК ПРЫРОДЫ СЯКУЦЬ НА МЭБЛЮ

8 МАЛАДЫЯ ГАЛАСЫ:
АЛЕСЯ ВЕРАМЧУК

Але ж хутка ўсё ж такі бяжыць час. Яшчэ, здаецца, учора мы святкавалі Міленіум, а вось ужо на двары 2003 год. Якім ён будзе, што прынясе на сваіх доўгіх рагах Чорная Каза нам, Беларусі, свету? Адныя кажуць "пажывём – пабачым", другія ўпэўненыя, што ўсё залежыць толькі ад іх саміх.

Што ж да нас, то мы пачынаем новы год з аптымізмам і добрым настроем, нягледзячы на ўсе цяжкасці нашай змрочнай рэчаіснасці. А прычынай гэтага стаў сапраўдны калядны падарунак, які прэзентавала нам Упраўленне юстыцыі. 19 снежня мы атрымалі Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі нашага грамадскага аб'яднання: БАМГА "Сузор'е" (БАМГА – гэта Брэсцкае абласное маладзёжнае грамадскае аб'яднанне).

Нягледзячы на тое, што пачатак працэсу нашай рэгістрацыі прыйшоўся яшчэ на мінулае тысячагоддзе, што мы змарнавалі шмат нерваў, паперы і ўласнага часу на гэтую справу, нягледзячы на змену такой любай і блізкай нам назвы "ДзеДзіч", мы бязмерна радыя атрыманню нарэшце легальнага статуса. Нам вельмі прыемна тое, што гэтая падзея стала святам не толькі для нас, але і для ўсіх грамадскіх арганізацый, прадпрыемстваў і ўстаноў, якія дапамагалі нам у цяжкія часы нашага нефармальнага існавання. Як кажуць, кропля камень точыць, і, хаця нам усім вельмі хацелася б пазбавіцца таго каменя, прыемна ўжо тое, што камень гэты часам паддаецца нашаму ціску.

На гэты год перад намі стаіць цяжкая, адказная, але вельмі ганаровая задача вызначэння накірункаў сваёй дзейнасці і згуртавання вакол сябе эліты берасцейскай моладзі, якая імкнецца да Адраджэння беларускай культуры, гісторыі і мовы. Мы заклікаем усіх неабыхавых да Беларускай маладых людзей далучацца да нашай дзейнасці, ахвяраваць крыху свайго вольнага часу на карысць нашай агульнай Будучыні. Зрабіць гэта можна, проста набраўшы нумар: (0162) 22-90-97.

ШАНОУНЫЯ БЕРАСЦЕЙЦЫ!

Віншум Вас з Новым 2003 годам!

Жадаем Вам шчасця і цеплыні ў Вашым доме! Каханьня і згоды ў Вашыя сэрцы! Паспехаў у стваральнай сумленнай працы! Назаўжды захаваць энтузіязм і энэргію маладосці!

Жадаем Вам зберагчы для нашчадкаў нашу агульную Радзіму, яе самабытнасць і непаўторную прыгажосць! Жадаем Вам захаваць яе культурныя каштоўнасці, гістарычную спадчыну нашых продкаў, зберагчы

СА СВЯТАМ!

нашу родную мову, зберагчы ўсё багацце нашай зямлі! Зберагчы і павялічыць!

Жадаем Вам мужнасці і трываласці ў прыняцці рашэнняў! Разважлівасці і мудрасці

старэйшых, энтузіязму і непаўторнасці Новага пакалення! Пакалення III тысячагоддзя! Пакалення пераможцаў!

ЖЫВЕ БЕЛАРУСЬ!

АДНЫМ РАДКОМ

ЧЫТАЕМ ПА-БЕЛАРУСКУ!

Гэтага яшчэ не было ў беларускіх кнігарнях! Сайт KAMUNIKAT <http://kamunikat.net.iig.pl> прапанаваў Вам упершыню на беларускай мове еўрапейскі бестселер Патрыка Зюскінда «Парфума», аповесць «Басетля». Неўзабаве на сайце знойдзецца таксама кніга паэзіі Райнера Марыі Рыльке і раман Клауса Мана «Мефіста. Раман адной кар'еры». Усе пераклады зробленыя выдатным беларускім перакладчыкам Васілём Сёмухам. Усё гэта Вы знойдзеце ў раздзеле КНІЖКІ/ПЕРАКЛАДЫ.

У раздзеле ГРАМАДСТВА/ПАЛІТЫКА змешчаны кнігі:

1. Паліталогія. Асноўны курс.
 2. Беларуская палітычная сістэма і прэзідэнцкія выбары 2001.
 3. Беларуская-расейская інтэграцыя. Аналітычныя артыкулы.
- У раздзеле КНІЖКІ/ГІСТОРЫЯ:
1. Беларускі ліцэй у Гайнаўцы. У. Сакоўскі.
 2. Беларуская кніга пад нямецкім кантролем. Юры Туранак.
 3. Орля на Падляшшы. Гісторыя царквы, горада і наваколля.

Dzedzich week-news

НАВІНЫ МОЛАДЗЕВЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ – У ЭЛЕКТРОННАЙ РАССЫЛЦЫ

Клуб «Дзедзіч» распачаў выпуск электроннай рассылкі Dzedzich week-news з навінамі жыцця моладзевых арганізацый (МА) Берасцейшчыны. Таксама ў рассылцы змяшчаецца інфармацыя аб адукацыйных праграмах, семінарах, аб'явы аб конкурсах праектаў і стypенды і, безумоўна, крыху гумару.

Рассылка будзе штотыднёвай, але чым больш будзе навін, тым часцей яна будзе выходзіць. Просім усе МА дасылаць нам інфармацыю пра свае мерапрыемствы – былія і плануемыя.

Калі вы ведаеце МА ў вашым рэгіёне, якія былі б зацікаўлены ў атрыманні нашай рассылкі і ў асвятленні сваёй працы на яе старонках, просім паведаміць нам іх кантакты.

Падпісання на рассылку можа любы жадаючы. Трэба толькі даслаць ліст на адрас: dzedzich@mail.ru.

Dzedzich week-news

НА ШЛЯХУ СТАЛЕННЯ

Эколага-краязнаўчае грамадскае аб'яднанне «Неруш» прынята ў Еўрапейскі саюз абароны берагоў (European Union for Coastal Conservation). Гэты саюз аб'ядноўвае экалагічныя арганізацыі, дзяржаўныя, навуковыя ўстановы, даследчыкаў з 40 краінаў Еўропы. «Неруш» стаў першай беларускай арганізацыяй у гэтым еўрапейскім аб'яднанні.

Заснаваны ў 1989 г., Берагавы Саюз накіроўвае свае сілы на абарону берагоў марэй, рэк, вадаёмаў, захаванне прыродных краявідаў, абарону біялагічнай разнастайнасці.

Dzedzich week-news

ШАНОЎНЫЯ СЯБРЫ!

Рэдакцыя «Рэспубліка» з задавальненнем бясплатна прымае наступны нумар бачыць свет напрыклад. Звяртайцеся па тэлефоне 7

НЕСПАДЗЯНКА

ПАЛАТА ПРАДСТАЎНІКОЎ УПЕРШЫНЮ АДМЯНІЛА ПРЭЗІДЭНЦКІ ДЭКРЭТ

Упершыню за гады існавання Палаты прадстаўнікоў дэпутаты адважыліся не пагадзіцца з Аляксандрам Лукашэнкам і адмянілі ягоны дэкрэт.

Такому рашэнню спрыяў цэлы шэраг акалічнасцяў. Дэкрэт, выдадзены Лукашэнкам сёлета 9 верасня, прадугледжвае, што грошы, якія пералічваюцца для правядзення медыцынскіх аперацый ды іншага лячэння хворых, нават калі гэтыя сродкі паступаюць ад спонсараў з-за мяжы, мусяць абавязкова абкладацца падаткам. Дэпутаты абураліся: хто ж захоча на такіх умовах дапамагачь чарнобыльцам ды іншым хворым? Дэпутат Васіль

Хрол гаворыць пра спонсараў: «Яны яшчэ вымушаныя сплациць падаходны падатак! Хіба ж гэта справядліва?!» Нават тыя дэпутаты, што заўжды падтрымліваюць Лукашэнка, гэтым разам паводзілі сябе інакш. Сяргей Касцяц, напрыклад, сцвярджаў, што наўмысна падсунулі прэзідэнту такі дэкрэт, каб настроіць людзей супраць яго.

Здзіўлена дэпутатаў і міністр юстыцыі Васіль Галаванаў, які адстойваў прэзідэнцкі дэкрэт. «І ў перапынку нечакана пакінуў залу. Як высветлілася, ён сышоў, сказаўшы толькі: «Прагаласуюць і без мяне». Такія паводзіны выклікалі велізарнае абурэнне. Гаворыць дэпутат Ігар Баснык: «Мы шмат

скардзімся, што нас на Захадзе не прызнаюць. Ды нас жа асобныя сябры ўласнага ўраду не прызнаюць!»

Тут самы раз дадаць, што пачатак разгляду дэкрэту затрымаўся на гадзіну. Увесь гэты час дэпутаты абураліся тым, як іх працу паказваюць каналы Беларускага тэлебачання. Гаворыць дэпутат Іван Пашкевіч: «Тое, што з парламентам ніхто не лічыцца, не толькі ў замежжы, але і ў краіне, гэта факт. І люстэркам такіх адносінаў якраз і з'яўляюцца сродкі масавай інфармацыі. Высвятляецца, што можна нават не тое што не інфармаваць слу-

Фота: IREX/ProMedia

хачоў, тэлеглядачоў, чытачоў газет пра дзейнасць дэпутацкага корпусу, а нават выцерці аб іх ногі».

Была і яшчэ адна прычына, якая, як лічаць многія дэпутаты, прывяла да нечаканага рашэння. Віцэ-спікер палаты Уладзімір Канаплёў, які ў складаных момантах заўжды ўмеў правесці патрэбнае ўладам рашэнне, ця-

пер у адпачынку. Пры неабходных 74 галасах за адмену прэзідэнцкага дэкрэту прагаласавалі ажно 86 дэпутатаў. Супраць — толькі 4. Каб дэкрэт быў канчаткова адменены, трэба, каб аналагічнае рашэнне (і таксама дзвіюма трацінамі) падтрымала вышэйшая палата — Савет Рэспублікі.

Інфармацыйны партал TUT.BY

50000 ЗАЙЦОЎ У АДНЫМ!

З 20 СНЕЖНЯ Ў БЕЛАРУСІ ЎВОДЗІЦЦА НОВАЯ ГРАШОВАЯ БАНКНОТА ВАРТАСЦЮ 50 ТЫСЯЧ РУБЛЁЎ.

Паводле афіцыйнага тлумачэння, новая банкнота ўведзена з мэтай удасканалення нацыянальнай грашовай сістэмы.

Вось што зазначыў на гэты конт прэс-сакратар Нацыянальнага банка Міхаіл Журавовіч: «Трэба адзначыць, што апошнім часам у Беларусі падвысілася сярэдняя заробатная плата. І на сённяшні дзень яна складае звыш 100 даляраў, альбо ў нацыянальнай валюце — звыш 200 тысяч беларускіх рублёў.

Самая вялікая дзейная купюра памерам 20 тысяч рублёў ужо не магла задавальняць патрэбы яна насельніцтва, так і выконваць аперацыйную разліковую функцыю. Таму і ўводзіцца цяжкая купюра вартасцю 50 тысяч рублёў. Гэта азначае, што сярэдні заробак можа змясціцца ў чатыры такія паперкі».

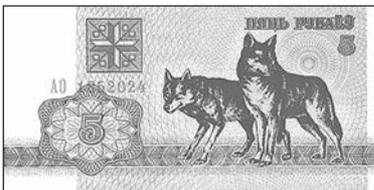
Інакш мяркуе былы кіраўнік Нацбанка прафесар Станіслаў Багданкевіч. Паводле яго, увядзенне новай банкноты выклікае імклівым ростам інфляцыі ў краіне: «Беларусь на постсавецкай прасторы застаецца ці не адзінай краінай, дзе галопам скачуць цэны. У лістападзе, напрыклад, інфляцыя склала 3,2%.

У той жа час, скажам, у прыбалтыйскіх краінах цэны за год падвышаюцца меней як на 3%. І гэта пры тым, што ў Беларусі Аляксандар Лукашэнка

ўласнаручна ходзіць па крамах ды кантралюе цэны. Высокая інфляцыя з'яўляецца вынікам ягонай палітыкі. Я падлічыў, што за перыяд са снежня 1995 года па кастрычнік сёлета года цэны ў Беларусі павялічыліся ў 295 разоў».

У цяперашніх жа кіраўнікоў Нацбанка фінансавыя працэсы не выклікаюць трывогі. Гаворыць Міхаіл Журавовіч: «На сённяшні дзень інфляцыя сведчыць пра стабілізацыю. Я спадзяюся, што ў далейшым нам і не спатрэбіцца больш цяжкая купюра».

Дарэчы, Станіслаў Багданкевіч нагадаў, што ў Беларусі захоўваюцца грошы, выраб-

РАЗМІКОРЫ БІАЕТ НАЦЫАНАНАНАНА БАНКА БЕЛАРУСІ 1992

ленныя падчас яго кіравання Нацбанкам: «Яны знаходзяцца ў Мачулішчах, што каля Менску. Там ёсць сховішча, яны ляжаць там. Але ўводзіць іх пры такой інфляцыі ды пры адсутнасці рынкавай эканомікі нельга. На іх выраб было выдаткавана ў свой час 20 мільёнаў даляраў. З другога боку, на іх выява гербу «Пагоня» і мой подпіс, таму я маю сумнеў нахонт іх запатрабаванасці пры цяперашняй уладзе».

Паводле РАДЫ" РАЦЫЯ

ЗОРКА АДРАДЖЭННЯ

СТО АДЗІНАЦЦАЦЬ ГОД ТАМУ НА БЕЛАРУСІ НАРАДЗІЛАСЯ НОВАЯ ЗОРКА БЕЛАРУСКАГА АДРАДЖЭННЯ - МАКСІМ БАГДАНОВІЧ. ГЕНІЯЛЬНЫ ПАЭТ-НАВАТАР, ПУБЛІЦЫСТ, КРЫТЫК - ГЭТА ДАЛЁКА НЕ ПОЎНЫ СПІС, ЯКІ МОЖА ДАЦЬ ХАРАКТАРЫСТЫКУ ЧАЛАВЕКУ, ЯКІ АЗНАМЯНАВАЎ САБОЙ НОВЫ ПЕРЫЯД У ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ.

Пра Багдановіча напісана многа, многа сказана пра яго творчасць, пра яго наезд жыцце. Усім вядома тое, што ён адзін з першых распрацоўваў у беларускай літаратуры такія жанры як санет, рандо, рандэль, трыялет, тэрыны, актаву; шмат хто ведае Багдановіча-крытыка, але адзін бок творчасці майстра застаўся некранутым. Свет адносінаў паміж Мужчынам і Жанчынай – вось тая тэматыка, якая актыўна замоўчвалася ў савецкія часы, калі тэма інтымнага пачуцця, кахання і эротыкі была забаронена (ды хіба толькі гэтая тэма?) у савецкім грамадстве.

Пам'ятаеце пошлы і банальны лозунг: "У нас секса нет!" А аказалася зусім наадварот – ёсць у нас (не ведаю як там у іх, а ў нас, беларусаў, дакладна ёсць) і сэкс, і каханне, і іншыя пачуцці, якія ўзнікаюць паміж асобамі супрацьлеглага полу. І апісваюцца яны ох як прыгожа:

"Ты ўжо рассталася з уборам
І ў ложа шлюбнае лягла,
Свой сорам, свой жаночы сорам,
Дрыжачая перамагла".

Багдановіч, як ніхто іншы, быў надзелены здольнасцю найбольш тонка адчуваць унутраны свет чалавечых адносінаў. Толькі геній Багдановіча змог аднойчы параўнаць:

«Мне доўгае растанне з Вами
Чарней ад Ваших чорных
кос...»

Пісьменнік па-майстэрску змешваў на палітры паэтычных твораў храматычныя мужчынскія і ахраматычныя жаночыя фарбы, у выніку чаго паўставалі Вершы. І не проста Вершы, а Вершы-захалпенні, Вершы-маналогі, Вершы-прызнанні:

«Ўжо пара мне дадому
збірацца,
Вечар позні, а час не стаіць.
Ах, калі б Ты магла здагадацца,
Як не хочацца мне ухадацца...»

Калі б раптам ад спадчыны Паэта захаваўся толькі адзін твор, прысвечаны каханню, - Багдановіч усё роўна ўвайшоў бы ў гісторыю беларускай літаратуры, як Майстра эратычнай паэзіі.

Андрусь ЛЯЎЧУК

АДНЫМ РАДКОМ

ВЫСТАВА ДЗІЦЯЧАГА ЖЫВАПІСУ Ў БАРАНАВІЧАХ

Намаганнямі сяброў КАЗМ "Крынічка" (Баранавічы) 25 снежня ў выставачнай зале пры касцёле Маці Божай Фацінскай адкрылася новая выстава дзіцячага жывапісу, прысвечаная Калядам. Як паведаміў нам лідэр арганізацыі Мікола Колас, створаная выстава дзеля таго, каб прыцягнуць увагу грамадскасці да дзіцячай творчасці і доўжыцца яна будзе тры тыдні.

Нагадаем, што ў траўні 2002 г. у гэтым жа касцёле дзейнічала выстава дзіцячага жывапісу, прысвечаная з'яўленню Маці Божай Фацінскай народу. Абедзве выставы арганізаваныя за ўласны кошт сяброў "Крынічкі".

Dzedzich week-news

"ГНОМ" ЗАРЭГІСТРАВАНЫ!!!

Віншуем цяпер ужо былую моладзевую ініцыятыву "Гном" і яе лідэра Алену Фільчукову з дзяржаўнай рэгістрацыяй. 20 снежня сябры МІ атрымалі пасведчанне аб рэгістрацыі Берасцейскага моладзевага грамадскага аб'яднання "Гном".

Як паведаміла нам А. Фільчукова, на дадзены момант сябры арганізацыі занятыя пошукам прыдатнага памяшкання, а наперадзе іх чакаюць вялікія справы.

Мы жадаем творчых поспехаў новаму грамадскаму аб'яднанню.

Dzedzich week-news

«ПРАБЛЕМА ВІЧ/СНІДУ ВАЧЫМА ДЗЯЦЕЙ»

Конкурс эсэ сярод дзяцей і моладзі «Праблема ВІЧ/СНІДУ вачыма дзяцей» распачае 1 снежня 2002 года ў межах сумеснага праекта Аб'яднанай праграмы ААН па ВІЧ/СНІДУ, Праграмы развіцця ААН (ПРААН) і прадстаўніцтва Хрысціянскага Дзіцячага Фонду ў Беларусі.

Пасля падвядзення вынікаў конкурсу будуць выяўлены пераможцы, якіх чакаюць каштоўны падарункі і дыпломы ад прадстаўніцтваў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый і Хрысціянскага Дзіцячага Фонду ў Беларусі.

Акрамя таго, эсэ, якія перамогуць на конкурсе, увойдуць у ілюстраваны зборнік, што будзе выданы на расейскай і англійскай мовах пры падтрымцы ПРААН у Беларусі.

Тэрмін падачы прац - да 1 лютага 2003 года. За дадатковай інфармацыяй звяртацца да Фейруз Аль-Маалуф па т. 227-78-22, 227-48-76.

Dzedzich week-news

ЛІСТЫ СА СВАБОДЫ

Рэдакцыя забароненай гарадзенскай газеты «Пагоня» абвясціла акцыю «Мы чакаем вас!», мэтай якой - падтрымка асуджаных журналістаў Паўла Мажэйкі і Міколы Маркевіча.

Газета заклікае дасылаць паштоўкі са словамі падтрымкі і спагады асуджаным журналістам. Падчас такой падобнай акцыі ў лістападзе Павел Мажэйка і Мікола Маркевіч атрымалі больш за 200 паштовак.

Лісты можна дасылаць на адрасы: да П. Мажэйкі: мікрараён №3, д. 3, пакой 208, 247210 Жлобін, Гомельская вобласць. Да М. Маркевіча: вул. Сумчанкі, 38, пакой 434, Асіповічы, 213760, Магілёўская вобласць.

Dzedzich week-news

НЕЗАЛЕЖНАЯ БЕЛАРУСЬ – СВАБОДНАЕ І ЗАМОЖНАЕ ГРАМАДСТВА

ШАНОЎНЫЯ СУАЙЧЫННІКІ! НАШ СЁННЯШНІ СТАН НЕ МОЖА ЗАДВОЛІЦЬ НИКОГА, ХТО ЖЫВЕ Ў БЕЛАРУСІ. БОЛЬШАЦЬ НАСЕЛЬНІЦтва, ЧЫЙ УЗРОВЕНЬ ЗАРОБКУ ЗАБЯСПЕЧАЕ ТОЛЬКІ САМЫЯ ЭЛЕМЕНТАРНЫЯ ЖЫЦЦЁВЫЯ ПАТРЭБЫ, ЗНАХОДЗІЦЦА НА МЯЖЫ ЖАБРАЦТВА. АЛЕ НАВАТ ТЫЯ НЯМНОГІЯ, ХТО ЗДОЛЕЎ ДАСЯГНУЦЬ ПЭўНАГА МАТЭРЫЯЛЬНАГА ДАБРАБЫТУ, НЕ Ў СТАНЕ АДЧУВАЦЬ СЯБЕ Ў БЯСПЕЦЫ І СПАКОЙНА КАРЫСТАЦЦА ЗДАБЫТЫМ. МІЖ ТЫМ БЕЛАРУСЬ ЗНАХОДЗІЦЦА Ў ЦЭНТРЫ ЕЎРОПЫ – КАЛЫСЦЫ СУСВЕТНАЙ ЦЫВІЛІЗАЦЫІ, МЕСЦЫ, ДЗЕ НАРАДЗІЛІСЯ І АТРЫМАЛІ РАЗВІЦЦЕ АГУЛЬНАПРЫЗНАНЫ ІДЭАЛЫ ВОЛЬНАГА, КУЛЬТУРНАГА І ЗАМОЖНАГА ІСНАВАННЯ ЧАЛАВЕКА Ў ГРАМАДСТВЕ.

Спрадвечным прызначаннем інтэлігенцыі было і ёсць асэнсаванне ходу падзей і вызначэнне найбольш аптымальных шляхоў развіцця чалавечай супольнасці. У краінах, дзе інтэлігенцыя мае належнае прызнанне, дзе яе ідэі і прапановы былі пачутыя, даўно дасягнуты адпаведны ўзровень жыцця, створаныя ўмовы, пры якіх кожны можа максімальна рэалізоўваць свае здольнасці і атрымліваць за працу ўзнагароду, дастатковую для таго, каб карыстацца ўсімі магчымасцямі сучаснага ўзроўню навукова-тэхнічнага развіцця.

Трэба знайсці мужнасць і прызнаць, што сённяшняе незадавальняючае становішча нашага грамадства склалася ў пэўнай меры і таму, што мы, інтэлігенцыя, не выконваем належным чынам сваю адказную гістарычную місію. Гэтаму можна знайсці шмат тлумачэнняў, можна прывесці шэраг аб'ектыўных прычын, але ўсім нам неабходна зразумець, што ніхто не зробіць за нас справу, якую лёсам накіравана зрабіць менавіта нам.

Мы звяртаемся да тых, хто ўсведамляе сваю прыналежнасць да Беларускай Інтэлігенцыі. Хто адчувае боль і адказнасць за лёс нашай краіны і нашага народа, хто асэнсоўвае працэсы, якія адбываюцца ў Беларусі і каму ёсць што сказаць і

што прапанаваць, каб павярнуць нашу краіну на шлях станючага, перспектыўнага развіцця. Мы заклікаем усіх, хто працуе на ніве навукі, культуры, адукацыі, медыцыны, прадпрыемальніцтва, у іншых сферах нашага жыцця: збірайцеся на сход, каб абмеркаваць сітуацыю, якая склалася сёння ў нашай краіне, прапаноўвайце свае ідэі і вылучайце дэлегатаў на Сход беларускай інтэлігенцыі, які адбудзецца ў Менску ў канцы студзеня 2003 года.

Неабходна, каб наш Сход адбыўся як сапраўдны форум нацыянальнай інтэлігенцыі і дапамог нам нарэшце адчуць нашу аднасць і салідарнасць, скансалідаваць нашыя намаганні дзеля таго, каб ясна і цвёрда выказаць нашу думку на роду Беларусі, афіцыйным уладам, палітычнай апазіцыі і ўсяму свету.

Сябры Рабочай групы Аргкамітэту па скліканні Сходу беларускай інтэлігенцыі НЕЗАЛЕЖНАЯ БЕЛАРУСЬ – СВАБОДНАЕ І ЗАМОЖНАЕ ГРАМАДСТВА

Анісім Алена, Акаловіч Леанід, Вяцінскі Анатоль, Гутман Якаў, Іпатава Вольга, Кароль Аляксей, Колас Уладзімір, Конан Уладзімір, Купава Мікола, Мазынскі Валеры, Марачкін Аляксей, Сідаровіч Зміцер, Трусаў Алег, Чарняўскі Міхась.

БЕЛАВЕЖСКАЯ ПУШЧА

UNESCO ЗБІРАЕЦЦА ПРАВЕСЦІ АДМЫСЛОВУЮ ЭСКПЕРТЫЗУ КАНСЕРВАЦЫІ БЕЛАВЕЖСКОЙ ПУШЧЫ - ТАКІ ВЫНІК АТРЫМАЎ ЗВАРОТ БЕЛАРУСКОЙ ГРАМАДСКАСЦІ ДА РАДЫ ЕЎРОПЫ З ЗАКЛІКАМ ПЕРАГЛЕДЗЕЦЬ ГАНАРОВЫ СТАТУС ПОМНІКА СУСВЕТНАЙ СПАДЧЫНЫ UNESCO, НАДАДЗЕНЫ БЕЛАВЕЖСКОЙ ПУШЧЫ 10 ГОД ТАМУ. БЕЛАРУСІЯ ЭКОЛАГІ, ЖУРНАЛІСТЫ, ГРАМАДСКІЯ ДЭЗЯЧЫ ЗВЯРТАЛІСЯ З ПРАПАНОВАЙ УКЛЮЧЫЦЬ БЕЛАВЕЖСКУЮ ПУШЧУ ў ІНШЫ СПІС - СПІС ПОМНІКАЎ СУСВЕТНАЙ СПАДЧЫНЫ, ЯКІМ ПАГРАЖАЕ ВЫНІШЧЭННЕ.

Канвенцыя пра ахову ўсвешчанай культурнай ды прыроднай спадчыны была прынятая ААН 30 год таму. Цягам гэтага часу - з 1972 году - Беларусь страціла сама ды пазбавіла свет агромністай колькасці помнікаў прыроднай ды культурнай спадчыны. Знішчылі не ўсё - Белавежская пушча стала чарговай ахвярай заўчаснікаў.

Юбілейны для Пушчы 2002 год скончыўся, а дзяржава так і не ўзгадала гэткую круглую дату. Зрэшты, выглядала б дзіўным наўмысна прыцягнуць увагу грамадскасці да сусветнага помніка, які штодзённа нішчыцца. Пакуль са спісу ўшанавальнага Белавежскай пушчы не перавялі ў спіс сусветнай спадчыны, якой патрэбная дапамога - яе тэрмінова знішчаюць.

Трагічны этап жыцця напатакаў Пушчы з прыходам новага дырэктара - сп. Бамбізы. "н грунтоўна пачаў «расчышчаць» сабе прастору дзейнасці. Пазбавіўся ад самых неўтаймоўных - звольніў тагачаснага намесніка дырэктара па навуковай частцы Георгія Казульку, скараціў штат навуковых супрацоўнікаў да мізэру дый у гэты мізэр набраў «свайх» - каб не «княвалі», як той казаў.

Тое, што пушчанскі лес сякучы на мэблю - не ёсць таямніцаю ўжо даўно. Але тое, што сякучы той пракаветны лес, які ўлучаны ў спіс сусветнай спадчыны - гэта нагода і магчымасць змагацца за яго з дапамогай міжнароднай супольнасці. З паўгады таму беларуская грамадскасць напісала ліст у Раду Еўропы з заклікам кардынальна змяніць статус Белавежскай пушчы, пе-

равесці яе ў спіс менш ганаровы - помнікаў, якім пагражае вынішчэнне.

Днямі на свой ліст-заклік да Рады Еўропы беларуская грамадскасць атрымала адказ. Распаўядае Валеры Дранчук, выдавец газеты «Белавежская пушча», ініцыятар звароту:

В.Д.: - Белавежская пушча сёння жорстка эксплуатаецца, метады гаспадарання ў запаведным лесе - тоесныя са звычайным леспрамгасам. Натуральна, гэта прывяло да заняпаду пушчы - бяднее бялагічная разнастайнасць, ейная цэласнасць. Былі распачатыя суцэльныя санітарныя высечкі лесу, але, дзякуючы пратэсту грамадскасці, яны былі прыпыненыя.

Існуюць вострыя сацыяльныя праблемы, што датычаць якасці жыцця пушчанцаў, практычна знішчаная навука ў Пушчы - літаральна няма каго адправіць на міжнародныя навуковыя канферэнцыі адмыслоўцаў у гэтай галіне. Усё гэта сталася прычынай нашага ліста да Рады Еўропы. Нядаўна мы атрымалі адказ. Сп. Бужэнакі, прадстаўніца UNESCO, паведамляе: «Стан кансервацыі гэтага аб'екту неаднаразова абмяркоўваўся на паседжанні Камітэта сусветнай спадчыны, а таксама яго бюро, разам з пытаннем высечкі дрэваў у Белавежскай пушчы. Адпаведная інфармацыя накіравана беларускаму боку для каментарая, а таксама ў Сусветны саюз кансервацыі - на разгляд гэтага пытання».

У лісце таксама зазначаецца магчымасць стварэння адмысловай місіі, якая будзе ладзіць маніторынг стану кансервацыі Белавежскай пушчы. І мне вядома, што UNESCO ўжо задзейнічала некалькі чалавек у Беларусі менавіта дзеля экспертызы. І гэтыя людзі ўжо займаюцца тым, каб маніторынг адносна стану кансервацыі Белавежскай пушчы стаўся аб'ектыўным і ўсебаковым.

Сп. Дранчук мяркуе, што ў абароне Пушчы спадзеў на міжнародныя структуры мае больш шансаў быць спраўджаным, чымсці на ўласныя, айчынныя

намаганні:

В.Д.: - Шмат хто скептычна ставіцца да падобных зваротаў: маўляў, трэба шукаць праўды ў сваёй хаце - залагоджвацца з чыноўнікамі, дамаўляцца з імі і г.д. Я асабіста зусім не супраць гэткага варыянта, але праблема ў тым, што Пушчы сякучы не таму, што чыноўнік без галавы. Праблема ў тым, што ўся наша прыродаахова страшэнна камерцыялізуецца. Выціскаюць грошы з кожнага дрэва, тым болей - пушчанскага. І трышчаць усе бела-

рускія лясы і разам з імі белавежскія. Каб разабрацца ва ўсіх нюансах, тут павінны папрацаваць такія аналітыкі, якія змогуць даць рады наконце фінансавых акалічнасцяў высечкі пушчы. Каб вызначыць кола тых людзей, якія атрымліваюць ад гэтага выгоду. Таму цяпер шукаць агульнай мовы з чыноўнікамі - замала. Гэта не вырашае праблему.

У Беларусі існуе Закон пра ахоўныя тэрыторыі, дзе пазначаецца, што там можна, чаго нельга, і што належыць рабіць - паводле закону. Гаспадарка на ахоўных тэрыторыях - з умовамі ашчаднасці і г.д. - стаіць на апошнім месцы. Перад ёю - выхаванне, навуковая дзейнасць і шмат яшчэ якіх выгоды ахоўных тэрыторый, распрацоўка якіх дазволіла б краіне прасунуцца наперад. Але даўно ўжо няма ні навуковай дзейнасці, ні выхавальнай, - усе патрабаванні Закона на практыцы замяняе гаспадарчая дзейнасць - і яна не мае нічога агульнага з сутнасцю слова «гаспадар».

Максім СЕЛЯГІН
(Паводле Радыё Рацыя)

СТУДЭНТАЎ СТАНЕ БОЛЕЙ?

ПЕРШАЯ ВЫШЭЙШАЯ АДУКАЦЫЯ ў БЕЛАРУСІ МАЕ СТАЦЦА БОЛЬШ ДАСТУПНАЙ: СТВОРАНА СІСТЭМА ІЛЬГОТНАГА КРЭДЫТАВАННЯ АБІТУРЫЕНТАЎ, ЗАЛІЧАНых НА ПЛАТНЫЯ АДДЗЯЛЕННІ ДЗЯРЖАЎНЫХ ВУНУ КРАІНЫ.

Ільготнае крэдытаванне датычыцца толькі тых абітурыентаў, якія вытрымалі іспыты, паступаючы ў ВУН, але не далі рады ў конкурсе, і таму не могуць навуцацца за кошт бюджэту. Новыя шанцы атрымаць вышэйшую адукацыю гарантываны Указам кіраўніка краіны «Аб прадастаўленні грамадзянам Рэспублікі Беларусь крэдыта на ільготных умовах для аплаты першай вышэйшай адукацыі, атрыманай у ВУН дзяржаўнай уласнасці на платнай аснове», падпісаным А. Лукашэнкам 17 снежня 2002 году. Нарматыўны акт створаны «з мэтаю пашырыць доступ беларускіх грамадзян да першай вышэйшай адукацыі ў рэспубліцы» - канстатуецца ва Указе. Паводле дакумен-

ту, ільготны крэдыт можа атрымаць уласна навучэнец, адзін з ягоных бацькоў, ці законны ягоны прадстаўнік пры наяўнасці пастаяннай крыніцы прыбыткаў і з улікам выплат сярэднемесячнага агульнага прыбытку на кожнага сямейніка.

Выдаткоўваць

крэдыт будзе ААТ «Ашчадны банк «Беларусбанк» - часткамі, цягам часу навучаньня. Указ пра ільготнае крэдытаванне беларускіх абітурыентаў набудзе сілу з 1 верасня 2003 году - пачатку наступнага навучальнага года.

Р. С.

Ідзе ўступны іспыт ва ўніверсітэт. (Э)кзаменатар зачытвае спіс абітурыентаў.

Выклікае першага (А)бітурыента:

(Э): - Ну, скажыце мне, калі ласка, Рыгор, чаму Вы збіраецеся паступаць у наш ВУЗ? Што б Вы жадалі спазнаць тут, якія дысцыпліны вывучыць? Чым Вас, уласна, прывабіў наш універсітэт? (А) Задумаўся. Пасля доўгай паўзы:

А: - Чуеш, тата! Ды перастань ты мне мозгі канфіліць!!!

Максім СЕЛЯГІН

Фота: IREX/ProMedia

ПАЛАЦ РАДЗІВІЛАЎ ЗАСТАЎСЯ БЕЗ ДАХУ

ПАЖАР У РАДЗІВІЛАЎСКІМ ПАЛАЦЫ Ў НЯСВІЖЫ АДБЫЎСЯ НА КАЛЯДЫ - У НОЧ З 24 НА 25 СНЕЖНЯ. НЕХТА РАЗАГРАВАЎ ТРУБЫ З ДАПАМОГАЮ ПАЯЛЬНАЙ ЛАМПЫ - У ВЫНІКУ СТАРАЖЫТНЫ БУДЫНАК ПАЗБАВІЎСЯ ДАХУ НАД ЦЭНТРАЛЬНЫМ УВАХОДАМ. МЯРКУЮЦЬ, ВІНОЎЦЫ ПАЖАРУ - НЕХТА З РАБОЧЫХ, ШТО ЗАЙМАЮЦЦА РЭКАНСТРУКЦЫЯЙ АРХІТЭКТУРНАГА ПОМНІКА.

Нясвіжскі палац зачынены на рэстаўрацыю. Таму ніякай аховы, хіба апроч шыльды «ахоўваецца дзяржавай», тут няма. Падаецца, што паяльная лямпка як сродка разарэву труб - толькі паверхневая прычына трагедыі.

У інтэрв'ю Радые Рацыі зная даследчыца гісторыі Нясвіжа і Радзівілаўскага роду Клаўдзія Шышыгіна-Патоцкая скрушна гаварыла яшчэ год таму: «Будзе бяда, калі не папярэдзім яе...»

Ніхто не папярэджаў. Рэканструкцыя палаца, прэтэндэнта на статус помніка ўсясветнай спадчыны UNESCO, вядзецца, як савецкі рамонт - абрыдлы, бясконцы і безвыніковы.

Адзін з журналістаў, які прыехаў на месца здарэння, Валеры Дранчук, кажа, што пажар не з'яўляецца выпадковасцю:

В.Д.: - Гэта вялікі прахадны двор. Прахадны і ў сэнсе кадравым, і ў сэнсе пабытовым - аніякага парадку там не было. Пакуль туды не ступіць нага сапраўднага рэстаўратара, там будзе бяда. Прагучаў першы званок. Палац пацярпеў вялізную шкоду. Пашкоджаная цэнтральная частка - тая частка даху, што над унікальнымі роспісамі - настольнымі ды насценнымі; тая частка даху, што над цэнтральнымі лесвічнымі маршамі. Усяго гэтага няма - усё гэта абвалілася. Натуральна, дах быў гнілаваты дзе-нідзе, яго прыйшлося б мяняць - але ж не агонь мусіў гэта рабіць!

Версія пра праблемы з электраправодкай, якая

выказвалася спачатку, ужо скасаваная. Паводле апошніх версіяў мясцовага следства, нехта ў п'яным стане разграваў у палацы на версе замерз-

Наступствы пажару ў Нясвіжскім замку

лую трубу. Хутчэй за ўсё, гэта былі людзі, якія ведалі, што і дзе, якія часта там бываюць. Мясцовыя жыхары ўголас кажуць, што будаўнікі, якія не адзін месяц выконвалі падрыхтоўчыя да рэстаўрацыі працы, у большасці сваёй заўсёды былі п'яныя.

Без каментару таксама пакінем той факт, што ў палацы не аказалася элементарных супрацьпажарных прыладаў, не аказалася і пяску. Да прыезду пажарнікаў спрабавалі тушыць агонь, бегаючы па вадзі амаль што ў горад - гэта не менш за кіламетр.

Што будзе далей з палацам - невядома. Ма-

ры Худая, дэпутат па Нясвіжскай акрузе, лічыць, што ад пачатку было агромністай памылкай зачыненне будынка на рэканструкцыю. Зачынены ў дадзеным выпадку - тоесны з савецкім, «бясхазным»:

М.Х.: - Я отстаивала позицию, что нельзя его закрывать. Если бы он был живым, жилым помещением - этого не случилось бы. Я обращалась во все инстанции - первые 2 года президент ко мне прислушивался, а потом все же закрыли. Может быть, то, что случилось, как-то подтолкнет к нормальной реставрации. Потому что сейчас там такое состояние, в котором оставлять палац нельзя. У меня страшно болит душа - хоть бы там стены выдержали. А какой уже нанесен урон - он же непоправимый!..

RR: - Вы збіраецеся абмяркоўваць гэтую праблему на дзяржаўным узроўні?

М.Х.: - Я пока не готова сказать, но думаю, что, конечно, это будет предметом обсуждения. Будет. Но в душе я считаю, что в некоторой степени была допущена ошибка: что нельзя было палац закрывать; он должен был продолжать существовать, и параллельно с этим можно было вести реставрационные работы. Теперь необходимо в корне изменять отношение к Несвижскому палацу и его реставрации: увеличивать финансирование и вести работу.

Пакідаць помнік у сённяшнім стане - падкрэслівае Марыя Худая - гэта злачынная перадак беларускім народам і ўсясветнай грамадскасцю.

Пакідаць помнік у сённяшнім стане - падкрэслівае Марыя Худая - гэта злачынная перадак беларускім народам і ўсясветнай грамадскасцю.

Паводле РАДЫІ РАЦЫЯ

Фота: IREX/ProMedia

РЭСПУБЛІКАНСКІ ЦЭНТР ПРАФІЛАКТЫКІ СНІД МОЖА БЫЦЬ ЗАКРЫТЫ

МІНІСТР АХОВЫ ЗДАРОЎЯ ПАДПІСАЛА ЗАГАД, ЗГОДНА З ЯКІМ ЦЭНТР ПРАФІЛАКТЫКІ СНІД ПАЗБАЎЛЯЕЦЦА ЮРЫДЫЧНАГА СТАТУСУ І ПАДПАРАДКОЎВАЕЦЦА ДЗЯРЖАЎНАМУ ЦЭНТРУ ГІГІЕНЫ І ЭПІДЭМІЯЛОГІ. ЗАГАД БЫЎ ПАДПІСАНЫ ЗА НЕКАЛЬКІ ДЗЁН ДА 1 СНЕЖНЯ - МІЖНАРОДНАГА ДНЯ ПРАФІЛАКТЫКІ СНІД. У МІНІСТЭРСТВЕ НЕ ПАТЛУМАЧЫЛІ КІРАЎНІЦТВУ ЦЭНТРА ПРЫЧЫНУ РЭАРГАНІЗАЦЫІ. ТОЛЬКІ ПААБЯЦАЛІ, ШТО ДА 1 СТУДЗЕНЯ, КАЛІ ЗАГАД УСТУПІЦЬ У СІЛУ, СУПРАЦОЎНІКАЎ ЦЭНТРА НЕ БУДУЦЬ ЗВАЛЬНЯЦЬ З ПРАЦЫ.

У выніку рэарганізацыі пад пагрозай апынуліся міжнародныя праекты, бо тыя фінансавыя сродкі, якія пералічвалі замежныя партнёры на рахунак Цэнтра, надалей будзе размяркоўваць дырэктар Цэнтра гігіены і эпідэміялогіі спадар Філонаў. Загадчыца лячэбнага аддзялення Цэнтра прафілактыкі СНІД Святлана Бруцкая распавяла Радые Свабода:

«Я так разумею, што там ёсць нейкія эканамічныя меркаванні, магчыма, нешта дзеля паляпшэння эфектыўнасці працы. Але я не гатовая казаць, наколькі патрэбна гэтая рэарганізацыя. Цэнтры прафілактыкі СНІД ёсць ва ўсіх краінах Усходняй Еўропы. У нашым Цэнтры ёсць лабараторыя, лячэбнае і прафілактычнае аддзяленні. ВІЧ-інфіцыраваныя ў нас лячыліся стацы-

янарна. Прафілактыкай перадачы інфекцыі вертыкальным шляхам (ад маці да дзіцяці) займаліся нашы спецыялісты.

Нашы асноўныя партнёры - 8 агенцый ААН. Тыя фонды, якія працуюць з нашымі калегамі ў Расеі, з намі не супрацоўнічаюць.

Праца нашага Цэнтра адрозніваецца ад працы Цэнтра гігіены і эпідэ-

міялогіі. Мы працуем у суполках, у грамадскіх групах. Маем справу з прастытуткамі, наркаманамі, гомасэксуалістамі. Праца з ВІЧ-інфіцыраванымі чалавек адрозніваецца ад працы з іншымі катэгорыямі хворых людзей. Што будзе пасля 1 студзеня, я не ведаю. Пабачым.»

Рэспубліканскі цэнтр прафілактыкі СНІД існаваў за кошт фінансавання заходнімі партнёрамі. Калі лічыць, што ў Беларусі скараціліся фінансавыя выдаткі на падтрымку медыцыны, то зразумела, чаму менавіта гэты Цэнтр міністр вырашыла падпарадкаваць Цэнтру гігіены і эпідэміялогіі, супрацоўнікі якога скардзіліся на недахоп фінансавання. Але хутчэй за ўсё рэарганізацыя адаб'ецца на ВІЧ-інфіцыраваных людзях, колькасць якіх рэзка павялічваецца і паводле афіцыйных звестак Цэнтра, дасягнула 4500 чалавек. Спецыялісты ААН, каб мець рэальную карціну, раяць гэтую лічбу памнажаць на дзесяць.

Паводле РАДЫІ СВАБОДА

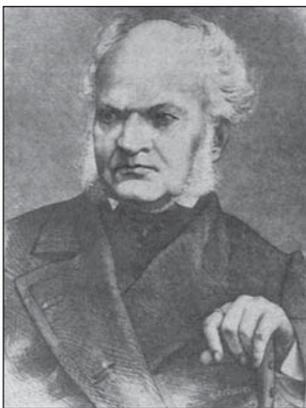
Фота: IREX/ProMedia

СНЕЖАНЬ —

1 СНЕЖНЯ

Сёння ўсё прагрэсіўнае чалавецтва адзначае **Сусветны дзень барацьбы са СНІДам**, які быў абвешчаны Сусветнай арганізацыяй аховы здароўя і адзначаецца з 1988 г.

У гэты дзень у 1856 г. у будынку бібліятэкі Віленскага ўніверсітэта адкрыўся Віленскі музей старажытнасцяў, заснаваны беларускім археолагам і гісторыкам **Яўстахам Тышкевічам**. Уласныя калекцыі перадалі музею Канстанцін Тышкевіч, адзін з заснавальнікаў

Яўстах Тышкевіч

беларускай навуковай археалогіі, паэт і публіцыст Уладзіслаў Сыракомля, член-карэспандэнт Імператарскага археалагічнага таварыства, беларускі гісторык і археолаг Адам Кіркор, славыты гісторык і археолаг Тэадор Нарбут, выдатны беларускі паэт Францішак Багушэвіч. Напрыканцы XIX стагоддзя ў фондах музея налічвалася больш як 12 тысяч экспанатаў. Існаваў Віленскі музей старажытнасцяў да Першай сусветнай вайны.

1 снежня 1919 г. скончыў жыццё самагубствам **Рамульд Жакоўскі**, выдатны беларускі акцёр, паэт і таленавіты дэкламатар. Ад 1917 г. ён выступаў у трупце Першага беларускага таварыства драмы і камедыі. У 1918 г. разам з Фларыянам Ждановічам працаваў у Вільні. Ягонаў творчай манеры была ўласціва выключная характарнасць, пранікнёнае ў вобраз. Напрыклад, у спектаклі "Раскіданае гняздо" паводле п'есы Янкі Купалы ён выканаў ролю Старца. Запомніўся ён глядачам і крытыкам і як выдатны дэкламатар беларускіх вершаў. Але настача і год адзямлі яго. "н сышоў з жыцця сам. Рамульду Жакоўскаму было тады толькі 22 гады.

2 СНЕЖНЯ

У гэты дзень, 2 снежня 1776 г., у маёнтку Юркаўшчына, што на Мсціслаўшчыне, нарадзіўся **Анёл Доўгін**, выдатны беларускі філосаф, псіхалаг, педагог і паэт. Доўгін час ён выкладаў у кляштарных школах ордэна піяраў у Лідзе, Шчучыне, Віцебску. Ад 1818 г. быў прафесарам Віленскага ўніверсітэта, дзе выкладаў логіку і філасофію. Доўгін напісаў даследаванне пра філасофію Канта. "н даследаваў таксама ролю ўяўлення і фантазіі ў творчасці наогул і ў мастацтве ў прыватнасці.

Адным з тысячаў, што загінулі ў 37-м, быў беларускі паэт **Анатоль Вольны**. А нарадзіўся ён таксама 2 снежня, толькі ўжо 1902 г. Вольны ўвайшоў у гісторыю беларускай літаратуры і як паэт, і як празаік, і як кінадраматург. Услаўляў новы камуністычны лад, гарача і ўзнёсла вітаў савецкія дасягненні... Анатоль Вольны быў адным з заснавальнікаў літаратурнага аб'яднання "Маладняк", стаў заслужаным дзеячам мастацтваў Беларусі. У 1936 г. быў арыштаваны, а праз год расстраляны. Широкаму колу беларускіх чытачоў амаль што невядомыя зараз творы Анатоля Вольнага.

А вось імя **Міколы Равенскага**, які цудам паз-

бегнуў камуністычных рэпрэсіяў, ведае сёння кожны свядомы беларус. Мікола Равенскі нарадзіўся 2 снежня 1886 г. у в. Капланцы былога Ігуменскага павету. Музычная спадчына беларускага кампазітара Міколы Равенскага магла б скласці гонар любому народу, але гэтка гонар выпаў беларусам. У 1922 г. выйшла першая праца кампазітара «Зборнік песень з нотамі», куды былі ўключаныя апрацоўкі народных песень і ўласныя ягонныя кампазіцыі на вершы вядомых беларускіх паэтаў. Першымі буйнымі творами кампазітара былі аперэта «Залёты» паводле аднайменнага твора Дуніна-Марцінкевіча і сюіта на словы паэткі Канстанцыі Буйло «Курган». Творы Уладзіміра Дубоўкі, пакладзеныя на музыку Равенскага, сталі выдатнымі рамансамі і песнямі, напрыклад, «О, Беларусь, мая шыпына». Яны ж разам стварылі оперу «Браніслава». Пасля вайны Равенскі з'ехаў у Нямеччыну, але і ў тыя цяжкія часы не зрокся музыкі. Там ён напісаў музыку на верш Наталлі Арсенневай «Магутны Божа», запісаў і згарманізаваў мноства народных песень, пачутых на чужыне ад беларусаў-эмігрантаў.

Равенскі – аўтар «Вялікай сюіты» на беларускія тэмы для фартэпіяна, п'есы «На выгнанні», «Фантазіі» для скрыпкі і фартэпіяна. Апошнія тры гады (да 1953 г.) Равенскі жыў у бельгійскім горадзе Лювене, дзе кіраваў студэнцкім харавым ансамблем пры тамтэйшым універсітэце. З гэтым беларускім калектывам ён выступаў у многіх гарадах не толькі ў Бельгіі, але і ў Нямеччыне, Францыі. Памёр Мікола Равенскі ў Лювене ў 1953 г.

3 СНЕЖНЯ

Сёння ў свеце адзначаюць **Міжнародны дзень інвалідаў**, які быў абвешчаны Генеральнай Асамблеяй ААН у 1992 г. Азірніцёса сёння навокал, можа камусьці значна цяжэй, чым вам. Будзьма міласэрнымі і ўважлівымі да тых, каму выпаў цяжкі і незайздросны лёс.

3 снежня 1918 г. Расея ў чарговы раз прадала Беларусь. Менавіта ў гэты дзень было падпісана гэтак званае **Брэст-Літоўскае замірэнне** паміж расейцамі з аднаго боку і Нямеччынай і яе хаўруснікамі з другога. У выніку яго савецкая Расея аддавала большую частку Беларусі і Украіны, Прыбалтыку і частку Каўказа немцам ды іх саюзнікам – аўстрыякам і туркам. Агульная плошча аддадзенай тэрыторыі складала мільён квадратных кіламетраў. З аднаго боку, для Беларусі гэта была трагедыя: разарваны край, мільёны выгнанцаў, эканамічная разруха і страта культурных каштоўнасцяў, што вывозіліся ў Расею назаўжды, а з іншага – менавіта з уцёкамі савецкіх расейцаў на тэрыторыі Заходняй Беларусі зацэплілася беларускае жыццё: ствараліся школы, арганізацыі, таварыствы, друк.

4 СНЕЖНЯ

4 снежня 1939 г. горад **Беласток** быў абвешчаны абласным цэнтрам БССР. Пасля вайны горад разам з цэлым рэгіёнам будзе аддадзены Польшчы, але там і сёння жыве шмат беларусаў, ёсць беларускае радыё, выдаецца беларуская газета "Ніва".

5 СНЕЖНЯ

5 снежня 1992 г. не стала **Мікалая Ігнатовіча** – першага генеральнага пракурора незалежнай Рэспублікі Беларусь. "н падтрымаў дэмакратычны рух у краіне ў часы перабудовы, і сам быў падтрыманы БНФ на выбарах у апошні Вярохуны Савет СССР, якому выпала завяршыць існаванне камуністычнай імперыі.

6 СНЕЖНЯ

6 снежня 1520 г. у Нясвіжы нарадзілася **Барбара Радзівіл**, каралева Польская і Вялікая княгіня Літоўская, другая жонка Жыгімонта II Аўгуста. Барбара Радзівіл умела падаць сябе: яе пастава была грацыёзнай, яна эфектна танчыла і шыкоўна апраналася, сама мадэлявала вопратку. Любімымі колерамі яе былі белы, чырвоны і чорны... Барбара Радзівіл – адзіная на той час каралева ў Еўропе, што ўступіла ў шлюб па каханні. Першай асобай краіны яна пабыла толькі год. Паданні ўпарта прыпісваюць смерць Барбары яе свякрусе, італьянскай каралеве Боне. У 1551 г. Барбару Радзівіл пахавалі. А сёння ў Вільні можна пасядзець у добрай джазавай кавярні на вуліцы Барбары Радзівілайтэ, што побач з Кафедральнай плошчай.

Барбара Радзівіл (мініяцюра з майстэрні Лукаса Крамака малодшага)

6 снежня 1928 г. нарадзіўся **Радзін Гарэцкі** – прадстаўнік славутага роду Гарэцкіх, сын акадэміка Гаўрылы Гарэцкага і пляменнік літаратара Максіма Гарэцкага. Радзін Гарэцкі, таксама як і бацька, стаў вучоным-геолагам, мае тытул акадэміка. З 1993 г. Радзін Гарэцкі ўзначальвае згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына".

7 СНЕЖНЯ

7 снежня 1928 г. нарадзіўся **Радзін Гарэцкі** – прадстаўнік славутага роду Гарэцкіх, сын акадэміка Гаўрылы Гарэцкага і пляменнік літаратара Максіма Гарэцкага. Радзін Гарэцкі, таксама як і бацька, стаў вучоным-геолагам, мае тытул акадэміка. З 1993 г. Радзін Гарэцкі ўзначальвае згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына".

7 СНЕЖНЯ

7 снежня 1991 г. у Віскулях сабраліся кіраўнікі Расеі, Украіны і Беларусі, якія прыдумалі дзеля адаптацыі пасля распаду савецкай імперыі новае ўтварэнне – **Садружнасць незалежных дзяржаў** (СНД). Верагодна, у гэтым была памылка, ці нават міна пад будучую незалежнасць самастойных краінаў, якія дагэтуль не могуць цалкам выбытацца з савецкай спадчыны і ўплуна на пайсці шляхам самастойнага развіцця.

Віскулі – урадавая рэзідэнцыя

9 СНЕЖНЯ

Сёння Дзень нараджэння выбітнага беларускага паэта **Максіма Багдановіча**. Хоць і нарадзіўся Максім у Менску, але большую частку свайго жыцця правёў за межамі Беларусі і памёр далёка ад радзімы. Багдановічу было адведзена ўсяго 26 гадоў, не было ў яго сям'і, не заспеў ён часу, калі Беларусь стане незалежнай. Словам, вельмі кароткае для геніяльнага паэта жыццё. Але, нягледзячы на кароткі век, у творчасці Багдановіч адбыўся цалкам. Цяпер ягонныя вершы, артыкулы і

ЗАВІРУХА ЛЁСУ

пераклады справядліва лічацца класікай найвышэйшай пробы, творы Багдановіча чытаюць і ведаюць на памяць дарослыя і дзеці. Памятаеце ягоную "Зорку Венеру", альбо "Пагоню", альбо віленскую паэтычную нізку з вершам пра касцёл святой Ганны?

Каб загаіць на сэрцы раны,
Забыцца долі горкі глум,
Прыйдзецца да касцёлу Ганны!
Там знікнуць цені цяжкіх дум.

Яшчэ адна сённяшняя дата вяртае нас ажно ў 1268 г. Акурат 9 снежня гэтага года быў забіты **Вялікі князь Літоўскі Войшалк**. Войшалк быў сынам Міндоўга і спачатку кіраваў Наваградскім княствам. На гэтую пасаду яго абралі наваградцы. Але пад націскам галіцкага князя Рамана Войшалк мусіў саступіць горад і княства. Пасля Войшалк сабраўся з сіламі і адбіў Наваградак і далучыў да яго іншыя землі летапіснай Літвы – Нальшаны і Дзяволту, падпарадкаваў сабе Полацк і Віцебск. Галіцкія князі тым часам не пакідалі сваіх захопніцкіх планаў. Аднойчы князь Леў Данілавіч напаў на абоз Войшалка і забіў яго.

10 СНЕЖНЯ

10 снежня 1948 г. Генеральная Асамблея Арганізацыі Аб'яднаных Нацыяў зацвердзіла і абвясціла **Усеагульную дэкларацыю правоў чалавека**. Асамблея звярнулася з заклікам да ўсіх дзяржаў – сяброў ААН – абнародаваць тэкст Дэкларацыі і зрабіць усё магчымае для «яе распаўсюджвання, абвясчэння і растлумачэння, галоўным чынам у школах і іншых навучальных установах, без адрознення, якое заснавана на палітычным статусе краін або тэрыторыяў»...

11 СНЕЖНЯ

11 снежня 1876 г. у Вішневе, што на Сморгоншчыне, нарадзіўся кампазітар **Мечыслаў Карловіч**, сын славутага этнографа і музыколога Яна Карловіча. Пасля вучобы ў Нямеччыне ён пасяліўся ў Варшаве, дзе заснаваў сімфанічны аркестр, пісаў сімфоніі. Паводле прызнання самога Мечыслава Карловіча, ён з дзяцінства любіў беларускія песні і матывы іх шчодрэ ўключыў у свае творы. Асабліва гэта адчуваецца ў трыпціху "Адвечныя песні" і ў "Літоўскай рапсоды". Сёння гэтыя творы ёсць у рэпертуары сімфанічнага аркестра Беларускага радыё і тэлебачання.

21 СНЕЖНЯ

21 снежня 1796 г. нарадзіўся **Тамаш Зан**, культурны герой беларускай мінуўчыны. Тамаш Зан прыйшоў на свет у вёсцы Мясаце пад Маладзечна, скончыў Менскую гімназію і Віленскі ўніверсітэт. Тамаш Зан – адзін з заснавальнікаў таварыстваў філаматаў і філарэтаў, ён сябраваў з Адамам Міцкевічам, Янам Чачотам. За антырасейскую дзейнасць быў сасланы ў Арэнбург амаль на дваццаць гадоў. Праўда, яму пашчасціла адтуль вярнуцца і ўжо да канца дзён жыць на Радзіме.

22 СНЕЖНЯ

22 снежня 1925 г. Віленшчына была перайманая ў **Віленскае ваяводства**. Такім чынам гэты край рабіўся адміністрацыйнай адзінкай польскай дзяржавы. Канфліктная тэрыторыя была захопленая войскам генерала Жалігоўскага яшчэ ў 20-м годзе, але гэтага захопу не прызналі многія краіны свету, і таму статус Віленшчыны цэлых пяць гадоў быў неакрэслены. І вось, у 25-м было створана Віленскае ваяводства, якое будзе існаваць да 1939 г., калі Польшчу падзе-

ляць паміж сабою сталінская Расея і гітлераўская Нямеччына.

А вось што пісалі 22 снежня 1913 г. у "Нашай Ніве": "Апошні месяц году – самы свабодны ў гаспадарцы, дык хай кожны стараецца зарабіць крыху грошай – з канём ці з сякерай у лесе. Бабы хай ачысцяць і выбеляць хату перад вялікім святам – Калядамі; дзецікі прыпомняць песні, якія пялі іх бацькі і дзяды на Каляды і як гулялі з "кабылай", "казой" ці "мядзьведзем". Вось яшчэ адна вытрымка: "Кожны беларус павінен рупіцца, каб у старшыні, у старасты выбіралі найлепшых, найбольш справядлівых людзей. Памылка людзей у тым, што яны шукаюць шчасця на чужым шляху замест таго, каб шукаць на сваім". Так пісаў каляндар "Нашай Нівы" ў 1913 г.

24 СНЕЖНЯ

У 1784 г. нарадзіўся **Зарыян Даленга-Хадакоўскі** – даследчык гісторыі і мовы. Ён прыйшоў на свет у вёсцы Гайна каля Лагойска. Скончыў каталіцкае вучылішча ў Слуцку. Даленга-Хадакоўскі быў самым першым беларускім археолагам – яшчэ ў 1818 г. ён атрымаў дазвол Віленскага ўніверсітэта на раскопкі і пачаў вывучаць старажытныя курганы. Яго моцна цікавіла паходжанне роднага народа, рассяленне старажытных плямёнаў, іхні побыт і культура. А яшчэ ў часе экспедыцый Даленга-Хадакоўскі збіраў і запісаў народныя песні.

24 снежня 1798 г. нарадзіўся яшчэ адзін наш зямляк – вялікі паэт **Адам Міцкевіч**, аўтар славутай паэмы "Пан Тадэвуш". З'явіўся на свет Адам Міцкевіч на хутары Завоссе каля Наваградка. У Наваградку скончыў школу і паступіў у **А.Міцкевіч**. З партрэта Я.Аляшкевіча. Віленскі ўніверсітэт. І пачалося ягонае багаце на падзеі жыцця.

Адам Міцкевіч надта любіў і цаніў беларускую мову. У сваёй лекцыі ў Калеж-дэ-Франс у Парыжы ён назваў беларускую мову самай гарманічнай і з усіх славянскіх моваў найменш змененай. Праўда, пісаў свае вершы Міцкевіч па-польску, бо польшчызна ў ягоны час была прызнанай літаратурнай мовай, а беларушчына заставалася доляй фалькларыстаў і этнографаў.

27 СНЕЖНЯ

27 снежня 1827 г. памёр кампазітар **Ян Голанд**. Сам ён паходзіў з Нямеччыны, але працаваў у Беларусі. Па запрашэнні Радзівілаў Голанд працаваў прыворным капельмайстрам і кампазітарам у Нясвіжы. Гэта ягоную оперу "Агата, або Прыезд пана" аднавіла нядаўна ў Менску творчае аб'яднанне "Адраджэнне беларускай капэлы". Сярод твораў Голанда – опера-вадэвіль "Чужое багацце нікому не на карысць", балет "Арфей у

пекле" ды шмат іншых. Працаваў кампазітар таксама ў Горадні, а на пачатку XIX ст. больш за дваццаць гадоў выкладаў у Віленскім універсітэце.

27 снежня 1925 г. пакінуў гэты свет беларускі змагар **Зыгмунд Мінейка**, які быў кіраўніком паўстання 1863 г. у Ашмянскім павеце. Нарадзіўся Мінейка на Ашмяншчыне, скончыў Акадэмію генеральнага штабу ў Парыжы. 15 чэрвеня 1863 г. атрад Мінейкі быў разбіты, самога яго схапілі карнікі. Мінейка атрымаў прысуд – 12 гадоў сібірскай катаргі. Праз два гады змагар уцёк за мяжу, але і там ягоная натура не давала яму спакойна сядзець-дажываць свой век. Напрыканцы XIX ст. Зыгмунд Мінейка ўдзельнічаў у вайне з Турцыяй за востраў Крыт. За геройства яго ўшанавалі званнем ганаровага грамадзяніна Грэцыі. Пра сваё багаце жаўціце Зыгмунд Мінейка напісаў успаміны.

23 гады таму пакінуў гэты свет **Антон Антановіч**, віленскі беларускі навуковец, які сваю кар'еру прысвяціў вывучэнню ўнікальных помнікаў пісьма – алькітабаў. Гэта кнігі беларускіх татар-мусульманаў XVII ст., якія пісаліся па-беларуску арабскімі літарамі. Дзякуючы алькітабам мовазнаўцы маюць магчымасць вывучаць асаблівасці тагачаснага беларускага вымаўлення, якія кірылічныя кнігі не перадавалі. У сваёй манаграфіі "Беларускія тэксты, пісанія арабскім пісьмом, і іх графіка-арфаграфічная сістэма" (гэтая кніга выйшла ў Вільні ў 1968 г.) Антановіч даследаваў 24 рукапісныя помнікі татара-мусульманскага пісьменства на беларускай мове. Трэба заўважыць, што так грунтоўна гэтую тэму ў беларускай навуцы даследаваў бадай толькі Антон Антановіч.

29 СНЕЖНЯ

29 снежня 1884 г. памёр славуты беларускі паэт і драматург **Віцэнт Дуні-Марцінкевіч**. Класік нацыянальнай літаратуры нарадзіўся ў збяднелай шляхецкай сям'і пад Бабруйскам. Разам са сваёй сям'ёй ён браў удзел у паўстанні 1863 г. Апошнія гады жыцця правёў пад наглядом паліцыі ў фальварку Люцынка, што каля Івянца. Між іншым, Дуні Марцінкевіч пераклаў па-беларуску паэму Адама Міцкевіча "Пан Тадэвуш". А найбольшую славу яму прынеслі п'есы "Ідылія" ("Сялянкі"), "Пінская шляхта" і "Залёты".

29 снежня 1986 г. памёр расейскі кінарэжысёр **Андрэй Таркоўскі**. Той самы, які зняў знакамітыя фільмы "Андрэй Рублёў", "Салярыс", "Сталкер", "Настальгія", "Ахвяра" ды іншыя. Апошнія гады Таркоўскі правёў на эміграцыі, дзе і памёр. Пахаваны ён на расейскіх могілках Сэн Жэнеўеў дэ Буа пад Парыжам.

29 снежня 1989 г. **Вацлаў Гавэл** стаў першым некамуністычным прэзідэнтам Чэхаславакіі за апошнія 40 гадоў. Гэтую пасаду ў якасці прэзідэнта Чэхіі Гавэл займае і да сёння. Зараз многія беларускія палітыкі згадваць пра Гавэла. Маўляў, вось бы і нам такога прэзідэнта.

Гістарычны сектар

ЗАСПЯВАЕМ!

МЫ ПРАЦЯГВАЕМ ПУБЛІКАВАЦЬ ТЭКСТЫ НАЙБОЛЬШ ПАПУЛЯРНЫХ БЕЛАРУСКИХ ПЕСЕНЬ ДЛЯ ТЫХ, ХТО ЛЮБІЦЬ АДПАЧЫВАЦЬ З ПЕСНЯМІ ПАД ГІТАРУ І ХАЦЕЎ БЫ СПЯВАЦЬ ПА-БЕЛАРУСКУ.

ПЕСНІ ПРА КАХАННЕ

Уступ Лявона (4 Разы):

1 _____
 2 _____
 3 _____
 4 _____ 3—
 5—5—8—5—8—3—1—1—3—3—5—3—
 6 _____

Акорды C G i A трэба граць праз барэ.

Калі мне будзе гораца ў лютым,
 А F G C
 Калі мне будзе ў ліпені халодна,
 А F G C
 Калі ў натоўпе будзе мне самотна,
 А F G C
 Глядзі не забывайся на мянееееее

Спявай мне песні пра каханне
 F G C
 EEEeEEEEeEeEEEEEEEE

КаааханнееееееE
 F G C
 EeeeeEeeeeEEEEEE

Спявай мне песні пра каханне,
 F G C
 EeeeeEEEEeEeEEEEEE

КаааханнееееE
 F G C
 EeeeEEEEeEeEEEE!

Калі за мною прыйдуць санітары,
 маю гітару ім не аддавай,
 Глядзі не аддавай маю гітару
 Вазьмі маю гітару ды спявай.
 Спявай мне песні пра каханне,
 Каханне,
 Ка-ка-ка-ка-каханне
 КаханнеееE.
 Няхай мая ўдача зноўку плача
 І зноўку мне гамон няхай-няхай,
 Пакуль трубіць труба і вочы бачаць,
 Спявай, спявай мне песні пра КАХА...
 Прыпеў.
 Ля-ляляляляля і г.д.

МАЛАДЫЯ ГАЛАСЫ

У вачах адлюструюцца неба і зоры,
 у тваіх – у лепшым выпадку – столь...
 На твары Радзімы – шнараў разоры,
 у целе знявечаным – вечная соль.
 Пад цяжарам стронцыю промні зрываюцца
 з сонейка хворага трапна ў скронь,
 але ты не ведаеш, ШТО адбываецца,
 бо нічога ня бачыў, вышэй за сваю столь...
 ... А зранку пайшоў дождж крываваы
 і стаў чырвоным асфальт,
 як на сьцежках брэсцкай заставы,
 і мёртвыя птушкі дадолу
 зрываліся з неба. І ты да даху пабег
 дзе раней нават не быў.
 І сотні людзей упершыню ступілі на дахі.
 Убачылі зверху, як стогне крываваы патопа,
 як канаюць у чырвань нябожчыцы-птахі...
 ...І загінуў бы сьвет у страшэнны той час,
 калі б раптам у нечых, адчынёных насцеж вачах,
 не адлюстраваліся неба і зоры.

АЛЯКСАНДРА
ВЕРАМЧУК

...ЭКСПЕРЭМЕНТУЕ, ПРАГНЕ АДКРЫЦЦЯ Ў ФАРМАТВОРЧАСЦІ І ТАК ЗВАНАЙ ТЭХНІЦЫ ВЕРШАСКЛАДАННЯ: З ТВОРА Ў ТВОР ЗМЯНЯЕ РЫТМІКУ, КАМБІНУЕ РЫФМАВАННЯ РАДКІ, ЧА-САМ АДМАЎЛЯЕЦЦА АД РЫФМЫ ЗУСІМ. ЯНА ЛОВІЦЬ САМЫЯ СВЕЖЫЯ ПАВЕВЫ Ў ПАЭЗІІ Ў ПРЫВАТНАСЦІ, СПРАБУЕ СЯБЕ Ў МЕТАФАРЫ-СТЫЦЫ, КАЛІ ВОБРАЗЫ-МЕТАФАРЫ НАКЛАД-ВАЮЦЦА АДЗІН НА АДЗІН. ПРАТЭСТУЕ СУП-РАЦЬ ЗАЛІШНЯЙ ЛЮДСКОЙ ПРЫЗЕМНАСЦІ, БЯСКРЫЛАСЦІ, АБЫЯКАВАСЦІ!...

Алесь КАСКО.

Старшыня Берасцейскага
абласнога Саюза пісьменнікаў

НЕ БЫТЬ АНГЕЛОМ

Я слышу как небо дышит
 Я чувствую дрожь земли
 Любили бы люди крыши
 Если б летать могли
 Они бы не помнили страха
 Жестоких объятий земли
 И веснокрылым взмахом
 Над бездной себя пронесли
 Но небо не дарит крыльев
 И даже когда ты спишь
 Ты дышишь земною пылью
 И очень боишься крыш

Ночь прошли лучи
 Навылет. До самых рассветов.
 Ночь от боли кричит,
 Огнями, как шлюха, раздета.
 Но люди упрямо твердят:
 «Спаси нас от мрака, отче!»
 И свет благовейных лампад
 Клыкками рвёт ночи в ключья.

Зьбітая ісьціна напаўпрытомная
 крывёю сыходзячы ўпала пад верх.
 Яе агарнула я коўдрай-папераю:
 «Ты адпачні пакуль, заўтра сыпеш.»
 А ранкам – напэўна я позна прачнулася –
 бязважкае цела ўжо астыла,
 пакінуўшы рэшткі рыфмаў у спадчыну
 ды на паперы адбіткі крылаў.

МАЯ КРАІНА ПАД «НОВЫМ НЕБАМ»

НОВАЕ НЕБА было арганізавана ў 1991 г. бард-спявачкай Касяй Камоцкай і гітарыстам Лявонам Шырыным. У 1991 годзе НН пачынае граць электрычны рок - у запісе першага альбому «Дзеці чорнага гораду» актыўны ўдзел прымалі ўдзельнікі гурта МРОЯ (N.R.M.), якія і фармавалі стылістыку НН на працягу шасці год. Як гаворыць Кася Камоцкая, салістка НН, пры стварэнні песень для яе вялізную ролю грае тэкст. Для НН пішуць прадстаўнікі «новай беларускай літаратурнай фармацыі» - Адам Глёбус, Анатоль Сьс, Ігар Бабкоў, Тацяна Сапач, Міхал Анемпадзістаў, Лявон Вольскі.

У інтэрв'ю 1997-98 гадоў Кася ўвесь час адзначала, што беларуская паэзія перажывае не самыя лепшыя дні, чым тлумачыцца доўгае маўчанне НН. Адсутнасць новых альбомаў (апошні арыгінальны альбом «Мая краіна» выйшаў у 1996 г.) ускосна тлумачыцца і разрывам творчых адносін Камоцкай з гуртом МРОЯ. Разрыў і вымушанае маўчанне шмат каму дае падставу га-

варыць пра спыненне існавання НН. Нягледзячы на гэкія плёткі, у 1997 годзе Кася Камоцкая пачынае супрацоўніцтва з музыкамі гурта. На пачатку творчай кар'еры Касю Камоцкую і НН успрымалі як элітарны, арыентаваны на падрыхтаваную публіку праект. Выданы ў 1995г. рэліз «Go home» з заглаўнай песняй «Прэзідэнт, ідзі дамоў!» дазволіў гаварыць пра НН, як пра набіраючы папулярнасць калектыў. Гэта папулярнасць была падмацавана альбомам «Мая краіна» (1996), прасякнутым сацыяльна-палітычнай тэматыкай. Шматлікія выступы перад шырокай публікай зрабілі НН аднім з самых адметных рок-праектаў Беларусі. На працягу апошніх трох гадоў ішоў пошук новага гучання гурта, вынік якога - выхад у кастрычніку 1999г. новага CD НН «Сепіеліну».

Дыскаграфія: 1991. «Дзеці чорнага гораду»
1994. «Сон у трамваі» **1995.** «Go home» **1996.** «Мая краіна» **1997.** «Выбранае» **1998.** Складанка **1999.** «Novaje Nieba. Лепшае» **1999.** «Сепіеліну»

Паводле БМА

ТЕПЕРЬ ГРАБИМ
СТУДЕНТОВ!

27 ДЕКАБРЯ ЧЕТВЕРО МОЛОДЫХ БРЕСТЧАН, ТРОЕ ИЗ КОТОРЫХ НИГДЕ НЕ РАБОТАЮТ, ОБОБРАВ СТУДЕНТА, "РАЗБОГАТЕЛИ" НА 3,5 ТЫСЯЧИ БЕЛОРУССКИХ РУБЛЕЙ.

Четверка позарилась на эту небольшую сумму, отняв ее у студента Брестского технического университета.

Как сообщает "Вечерний Брест", на улице Молодогвардейской молодцы парня избили, забрали у него деньги, а также две телефонные карточки, проездной билет и, зачем-то, два листа с его личными записями. Но вскоре грабители были задержаны нарядом Московского отдела охраны.

По данному факту возбуждено уголовное дело. Вот и ходи теперь ночью по улицам!

Максим СЕЛЯГИН

НОВЫ ГОД ПА-БЕЛАРУСКУ

НЕКАТОРЫЯ З ЛЕПШЫХ СВЯТ, НА ЖАЛЬ, БЫВАЮЦЬ ТОЛЬКІ РАЗ У ГОД. І ТАМУ ЯНЫ ЯШЧЭ БОЛЬШ НАМІ ЧАКАНЫЯ. І МЫ ІМКНЕМСЯ СУСТРЭЦЬ ІХ ГЭТАК, КАБ І ЗАПОМНІЛІСЯ, І СІМВАЛІЗАВАЛІ ПАЧАТАК ЗАМОЖНАГА І ПАСПЯХОВАГА ГОДА. А ТАВАРЫСТВА БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ ЗАКЛІКАЕ: СУСТРЭНЦЕ НАВАГОДНЯ СВЯТЫ Ё БЕЛАРУСКАЙ ТРАДЫЦЫІ.

На жаль, сучасныя новапрыдумкі мы ведаем часта лепей за традыцыі продкаў. Як жа заахвочвалі нашыя мудрыя прадзеды напярэдадні Новага году завітаць у кожную хату шчасце і дабрабыт?

Пра калядныя традыцыі, стравы, напоі гаворыць Людміла Дзіцэвіч - першая намесніца старшыні Таварыства беларускай мовы:

Л.Дз.: - Самыя нашыя прыгожыя святы ўзімку, на маю думку, - гэта Каляды. Калядаванне пачынаецца, вядома, напярэдадні Калядаў, але пакуль яно не абрадавае, хутчэй настраёвае. А ўсё свята мае векавечны сцэнар. І кожны можа паспрабаваць гэта зрабіць ў сваім доме: пайсці да суседзяў - да адных, да другіх. Бо, натуральна, аб'яджаць усіх сваіх сяброў увечары, уначы - даволі складаная рэч.

Каляды - гэта, найперш, спяванне калядных песень. Нават калі не атрымліваецца зладзіць гурт калядоўшчыкаў, то варта было б напярэдадні вывучыць колькі калядных песень. Агульнатрадыцыйная - «Добры вечар тому, хто ў гэтаму дому». Яна лічыцца прывітальнай. Лёгкая такая песня, там усяго 6 радочкаў, якія паўтараюцца, - таму запомніць іх зусім нескладана. «Сць цудоўныя песні «Ой, калядныя бліны ладныя», «Паехала Каляда» і шмат яшчэ якіх. Таму, канешне, кожнаму беларусу трэба мець у сваім, так бы мовіць, рэпертуары, хаця б адну, а лепей 2-3 калядныя песні. Адна з галоўных песень Калядаў - «Го-го-го, Каза, го-го-го, шэра». Каза на Каляды - істота ўплывовая. Гэта сімвал дабрабыту, урадлівасці, паляпшэння жыцця, і з гэтай прычыны нельга забывацца на прысутнасць гэтага міфічнага стварэння.

- А што Вы можаце параіць з беларускіх рытуальных страваў да каляднага стала?

Л.Дз.: - Вельмі істотная дэталь: на стала павіна быць няютная колькасць страваў, і гэта ты-

чыцца не толькі Калядаў. 7, 9, 11... Стравай, дарэчы, лічыцца абсалютна ўсё: бутэлка, калі яна стаіць на стала, соль, перац, хлеб, морс - гэта ўсё стравы. Таму не забывайцеся падлічыць...

Каляды, першая вячэра, Вялікая куцця - гэта яшчэ не Шчодры вечар, пост яшчэ не скончыўся, таму стравы - адпаведныя. 24 снежня, увечары

- з ячных. Дарэчы, з рысу не варта варыць Куццю, хаця цяпер мы ўсе прызвычаліся менавіта да яго. Справа ў тым, што той рыс, які сёння мы набываем, апрацаваны гэтак ці інакш, у кожным разе, пазбаўлены шанцаў прарасці. У гэтых зярнятках няма ўжо жыцця.

Да таго ж, ён не расце на нашай зямлі, не нажыўлены нашай энергетыкай - гэта надта істотна ў калядныя сонцаваротныя дні.

Куцця - гэта страва, можна казаць, сакральная, і таму гэтыя нюансы маюць глыбокі сэнс. У куццю можна дадаць разынкі, мёд, мак...

Абавязковымі на калядным стала з'яўляюцца сухарыкі: яны пякуцца, як звычайныя пячэнькі, кідаюцца ў падсалоджаную ваду з макам. Цяпер напоі.

Найперш - кісялі: белы, чырвоны... Белы кісель - «жур» ягонага спрадвечнага назва - гэта кісель зроблены на аўсе, ён несалодкі, таму яго ўжываюць з падсалоджанай вадай. Гэта вельмі старажытная страва - яшчэ ў «Тарасе на Парнасе» мы чытаем: «Геба ўнесла жур».

Традыцыйнымі для нас з'яўляюцца розныя морсы, асабліва з журавінаў, настой на ягадах, сок, найперш яблычны.

Перад тым, як ставяцца стравы на Калядны стол, пад абрус кладзецца сена. Сена сімвалізуе аснову дабрабыту: на стол - сена, на сена - абрус, на абрус - наежыва. Гэта ўсё сімвалізуе рост дабрабыту.

Потым садзяцца за стол усе сямейнікі, яны ж таксама частка дабрабыту, бо дабрабыт без жывога чалавека, без жыцця немагчымы.

А калі ўсе паелі, то час крыху паваражыць: зпад абрусу цягнуць сена - каму якая сцябліна патрапіцца. Чым яна даўжэйшая, тым большых поспехаў можна чакаць у жыцці наогул і ў наступным годзе у прыватнасці. Гэта значыць і доўгае жыццё, і ўсялякае шанцаванне.

Адным словам - чакайма шчасця...

Паводле РАДЫ" РАЦЫЯ

На прашпекце Машэрава ў Менску працуе першая кавярня сістэмы "Хуткае харчаванне". Наведвальнікам прапануецца шырокі выбар страў Беларускай кухні – дранікі, піражкі, клёцкі, мяса. Усё вельмі смачна і танна. У Берасці такіх кавярняў пакуль няма.

можна гэтак на стол сабраць: адварыць грыбы і зрабіць з гэтага 2 стравы: грыбы звычайна варацца з крупамі, соляцца, перчацца, і потым вада, у якой яны варыліся, падаецца асобна - гэта квас. А грыбы падаюцца асобна, рэжуцца потым і запраўляюцца асобна: нацэрты часнычок, кменчык, перчык - усё разам перамешваецца. Абавязковая страва, натуральна - сялядзец. Галоўная ж страва каляднага стала - Куцця.

Куццю, паводле звычаяў беларускіх, робяць з крупай цэльных - маю на ўвазе, з тых, якія могуць прарасці, калі іх пасадзіць, перадусім і нязменна

НАША КУХНЯ – СМАЧНА, СЫТНА, ТАННА

ПАВАЖАНЫЯ ЧЫТАЧЫ! З ГЭТАГА НУМАРА МЫ ПАЧЫНАЕМ НОВУЮ РУБРЫКУ, У ЯКОЙ БУДЗЕ РАСПАВЯДАЦА АБ ШМАТВЕКАВОЙ, ВЕЛІМІ БАГАТАЙ І ЦІКАВАЙ ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСКАЙ КУХНІ. ЯНА АКАЗАЛА ЎПЛЫЎ НА КУХНІ СУСЕДНІХ НАРОДАЎ - РАСЕЙЦАЎ, УКРАЇНЦАЎ, ПАЛЯКАЎ, ЛІТОВЦАЎ, ЛАТЫШОЎ.

Сцверджана, напрыклад, што літоўцы і латышы запазычылі беларускае слова талакно, а беларусы - літоўскае слова луста. Добра вядома беларуская зацірка ў рускіх, літоўскіх і польскіх народаў. Адметнымі асаблівасцямі нашай народнай кухні з'яўляюцца эканомнасць ў расходванні прадуктаў, высокая патрабавальнасць да чысціні і акуратнасці. Асабліва пашана заўсёды ўдзялялася хлебу. З ім ішлі на "радзіны", у сваты, на вяселле і іншыя ўрачыстыя падзеі. Шмат прыказак і прымавак складалася ў народзе пра хлеб: "Хлеб у доме - гаспадар, на працы - друг, у дарозе - таварыш", "Хлеб - усяму галава".

Зараз ежа беларусаў вельмі разнастайная, багатая і каларыйная, таму мае назву "кулі-

нарыя". І, каб падтрымаць сваю родную кухню, мы будзем даваць вам некалькі добрых, а самае галоўнае, смачных рацэптаў.

КУЦЦЯ

Ячныя крупы прасяець, прамыць у вадзе, усыпаць у гаршчок з падсоленым кіпенем і паставіць варыць да загусчэння, час ад часу перамешваючы драўлянай лыжкай. Затым паставіць у духоўку для дапаравання. Куццю ў гарачым выглядзе затлусціць жывельным тлушчам (свінным, барановым, ялавічым) або сметанковым маслам і перамышаць драўлянай лыжкай.

Складнікі: 3,5 - 4,5 шклянкі круп, 8 - 9 шклянак вады, 50 - 60 г тлушчу, соль.

КАНУН

Ячныя або пшанічныя крупы прасяець, прамыць. Ваду давесці да кіпення, дадаць соль, цукар, засыпаць падрыхтаваныя крупы, давесці да кіпення і, перыядычна памешваючы, варыць на слабым агні, пакуль каша не загусцее. Пасля гэтага посуд накрыць накрыўкай і паставіць кашу ў гарачую печ або ў духоўку да правання. Падаць у астуджаным выглядзе.

Складнікі: 3,5 - 4,5 шклянкі круп, 6 - 8 шклянак вады, 125 - 150 г цукру, соль.

СЫТА

Астуджаны кіпень наліць у глыбокае блюда, пакласці невялікую колькасць мёду або цукру, старанна перамышаць з вадай.

Складнікі: 2-3 шклянкі вады, 70-100 г мёду або 100 г цукру.

Марыя ЕСІНА

ПОДАРКИ, КОТОРЫЕ МЫ НЕ ЛЮБИМ ПОЛУЧАТЬ, ИЛИ ПОДАРИТЕ ШЕФУ КЛЮШКУ

НОВЫЙ ГОД – ЭТО, ПРЕЖДЕ ВСЕГО, ПОРА ПОДАРКОВ. КАЖДЫЙ ИЗ НАС УЖЕ ЗАДОЛГО ДО ПРАЗДНИКА ЛОМАЕТ ГОЛОВУ НАД ТЕМ, ЧТО ЖЕ ТАКОЕ ОСОБЕННОЕ МОЖНО ПРЕПОДНЕСТИ ЛЮБИМОЙ ДЕВУШКЕ (ПАРНЮ), РОДИТЕЛЯМ, ШЕФУ ИЛИ КОТУ. МНОЖЕСТВО БРОШЮР И ГАЗЕТНЫХ СТАТЕЙ ПОСВЯЩЕНЫ ВЫБОРУ «ИДЕАЛЬНОГО» ПОДАРКА В СООТВЕТСТВИИ С ПРАЗДНИКОМ, ЗНАКОМ ЗОДИАКА, ГОДОМ РОЖДЕНИЯ И ЦВЕТОМ ГЛАЗ «ЖЕРТВЫ» ПРЕЗЕНТА. А МЫ ПОГОВОРИМ О ТОМ, ЧТО САМИ НЕ ЛЮБИМ ПОЛУЧАТЬ ПОД ЕЛКУ.

1. ЧЕРНЫЙ ЮМОР

Вершиной этого типа подарка считается билет в один конец, который торжественно вручается теще. Также хорошо дарить кулинарную книгу с описанием жирных и сладких блюд человеку, который изо всех сил пытается сбросить вес; набор сигар или курительных принадлежностей человеку, который только что бросил курить; домашнее варенье – диабетикам и сало – верующим мусульманам или иудеям.

2. АБСОЛЮТНО БЕСПОЛЕЗНАЯ ВЕЩЬ

К примеру, пожилому человеку можно подарить кассету или пластинку с дэз-металлом, а человеку, никогда не державшему в руках хоккейной клюшки – набор щитков. Хороши также разрозненные тома собраний сочинений или красивые каталоги одежды или техники.

3. «СМЕРТЕЛЬНОЕ ОРУЖИЕ»

Маленьким детям стоит дарить барабаны и трубы, рогатки, ружья, стреляющие шариками, и прочие предметы из арсенала оружия массового уничтожения родителей.

4. ПОДАРОК НА ДВОИХ

Друзьям, собравшимся на вечеринку, стоит сделать один подарок на всех: к примеру, подарить дорогую и красивую (но одну) хрустальную вазу.

5. ОШИБКА В РАСЧЕТАХ

Особенно хороши в качестве подарков обувь и предметы одежды, кардинально не соответствующие размерам или вкусу одариваемого. Апофеозом такого рода подарка могут стать новые кирзовые сапоги 45-го размера, преподнесенные юной барышне.

6. ОЧЕНЬ ПЛОХИЕ САМОДЕЛКИ

Самодельные произведения прикладного искусства, особенно если они изготовлены за десять минут человеком, не умеющим рисовать, лепить, вышивать и т.д. К примеру, во дворе подбирается старая палка от дворничьей метлы, она отмывается от грязи. После этого, акварельными красками на ней рисуются узоры и картинки. На слегка высохшую палку привязывается бантик, Подарок готов!

7. ОЧЕНЬ ХОРОШИЕ САМОДЕЛКИ

Даже если даритель преуспел в прикладном искусстве и потратил на изготовление вазочки, картинки или вышивки полгода жизни, его подарок никогда не будет оценен по достоинству. Поэтому лучше покупать подобные изделия – это обойдется намного дешевле.

8. ШУТКИ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА

Изделия, имеющие неприятный вид или запах: например, резиновые фекалии неотразимы на великосветских вечерниках или семейных торжествах.

9. ОЧЕНЬ УМНЫЕ ПОДАРКИ

Чем книга толще, тем она лучше. Книги на узкоспециальную тему, которые гарантированно смогут прочитать лишь 10 человек в мире, являются одним из лучших подарков. Желательно, чтобы в книге не было картинок, а было побольше солидных таблиц и графиков.

10. ПОДАРКИ ИЗДАЛЕКА

Находясь в командировке или туристической поездке, стоит купить что-то ценное (часы, магнитофон, фотоаппарат и т.д.) и по возвращении домой преподнести близким. Всегда есть вероятность, что эта вещь сломается в первые часы

или дни работы. Таким образом, у счастливого владельца подарка есть три варианта выбора – купить билет на самолет, чтобы сдать подарок в магазин или обменять его на новый, потратить деньги на его починку или просто выбросить.

11. ПОВТОРЕНИЕ ПРОЙДЕННОГО

Родственникам и близким друзьям из года в год можно дарить одно и то же. К примеру, все в восторге, когда пять лет подряд получают в подарок фотоаппарат-мыльницу или детский kaleidoscope.

12. ДРЕВНОСТИ

Камни, палки, глиняные черепки, горсточки земли и т.д., подобранные рядом с Великой Китайской стеной, египетскими пирамидами, Ясной Поляной, Кремлем, вагонным депо N13, являются очень хорошими подарками. Понятно, что со временем их ценность лишь повысится.

13. САПОГИ ДЛЯ САПОЖНИКА

Если человек многие годы профессионально удит рыбу или печет пироги, то высока вероятность, что у него уже есть абсолютно все необходимое для рыбалки и готовки. Поэтому таким людям стоит дарить наборы блесен или скалки, которые «крайне» им необходимы.

14. НРАВОУЧИТЕЛЬНЫЕ ПОДАРКИ

В данной ситуации важен не сам подарок, а манера его преподнесения. К примеру, прекрасным подарком является новая швабра, вручаемая невестке с дружеским напутствием: «Может быть, ты теперь начнешь следить за чистотой в доме!?».

15. ОТСУТСТВИЕ ПОДАРКА

Замечательный способ: придти на Новый год без подарка и пообещать преподнести двойной презент на следующий год.

Den's (den_s@tut.by)

ЗША ПРАПАНОЎВАЮЦЬ ДАПАМОГУ

АМБАСАДА ЗША ў БЕЛАРУСІ ПАВЕДАМІЛА ПРА ВЫПАДКІ, КАЛІ СПЕЦСЛУЖБЫ ЗША НА ЗАПЫТ ЗАМЕЖНЫХ УРАДАЎ ДАПАМАГАЛІ РАССЛЕДАВАЦЬ ГУЧНЫЯ ЗЛАЧЫНСТВЫ.

Летась 26 снежня падчас прэс-канферэнцыі міністр унутраных спраў Беларусі Уладзімір Навумаў заявіў, што Беларусь гатовая запраسیць замежных адмыслоўцаў для ўдзелу ў расследаванні гучных знікненняў вядомых дзеячаў беларускай апазіцыі (Д.Завадскі, Ю.Захаранка, В.Ган-

чар), калі ёй будуць прыведзены падобныя прыклады ў міжнароднай практыцы.

У адказ на гэтую заяву амбасада ЗША пайнфармавала МЗС Беларусі пра чатыры падобныя выпадкі. Гэтак было ў 1989 г. у Сальвадоры, дзе мясцовы ўрад запрасіў ФБР да расследавання забойства манахаў-езуітаў; у 1995 г. на Гаіці, дзе агенты ФБР дапамагалі ў расследаванні забойстваў некалькіх палітычных праціўнікаў прэзідэнта Арыстыда; у 2001 г. ва Украіне ФБР аказвала дапамогу

ў расследаванні забойства журналіста Георгія Гангадзэ; у 2002 г. улады Грузіі запрасілі адмыслоўцаў ФБР для расследавання забойства высокапастаўленага чыноўніка Нікаласа Ламінадзэ.

У паведамленні амбасады ЗША сцвярджаецца, што супрацоўніцтва розных краінаў у расследаванні гучных справаў «мае нямала прэцэдэнтаў і добра сябе зарэкамендавала». Яно асабліва карыснае ў выпадку «запрашэння экспэтаў і выкарыстання тэхналогіяў, якімі краіна можа не валодаць», лічаць у амбасадзе ЗША ў Беларусі.

Паводле РАДЫ" СВАБОДА

АБ'ЯВЫ

Рэдакцыя бюлетэня «Дзедзіч» шукае распаўсюджвальнікаў выдання ў навучальных установах Берасця і вобласці.
Тэл. (0162) 22-90-97.

Рэдакцыя бюлетэня «Дзедзіч» запрашае да супрацоўніцтва карэспандэнтаў з Берасця і гарадоў вобласці.
Калі вы жадаеце выказаць свае думкі на нашых старонках, тэлефануйце: (0162) 22-90-97.

ул. Пушкінская, 16/1
тел.: 222-111
8-0296-25-19-80

Tango

МЕБЕЛЬ

КАНЦТОВАРЫ

для школьніка, студента і бізнесмена

АБ'ЯВЫ

СЕМІНАРЫ АД IREX

Выканаўчае бюро Асамблеі НДА ў супрацоўніцтве з IREX/IATP працягвае серыю семінараў для прадстаўнікоў арганізацый-сябраў Асамблеі па навучанні працы з Інтэрнэтам і кампутарнымі праграмамі. Семінары будуць праходзіць у IATP-цэнтрах у Менску, Берасці, Гомелі, Магілёве, Віцебску, Полацку, Маладзечна. На 2003 г. семінары прапануюцца па наступных тэмах:

1. Асновы працы з кампутарам;
2. Асновы працы ў Інтэрнэце;
3. Стварэнне асабістай веб-старонкі;
4. Праца з праграмамі электроннай пошты;
5. Праца са спецыялізаванымі праграмамі.

Звяртацца да Наталлі Казлоўскай па тэл.: 225-51-10, т'факс: 206-59-09, альбо праз э-пошту: ngo@user.unibel.by. Пазначце, калі ласка, горад, у якім вы жадаеце навучацца, тэму і зручны для вас час.

Dzedzich week-news

ЮРЫДЫЧНАЯ ДАПАМОГА ДЛЯ НДА

Выканаўчае бюро Асамблеі няўрадавых арганізацый паведамляе аб пачатку працы сістэмы калектыўнай абароны няўрадавых арганізацый.

Каб атрымаць юрыдычную дапамогу, прадстаўнікі НДА могуць звяртацца да наступных асоб:

- Менская вобласць: Уладзімер Лабковіч, (029) 6516126, (017) 2310844, labkovic@yahoo.com;
- Берасцейская вобласць: Вікторыя Састраўчук, (0162) 201395, wiktoria@tut.by;
- Магілёўская вобласць: Барыс Бухель, (0222) 444210, viasna@tut.by;
- Гомельская вобласць: Юлія Іванова, (029) 6481396, dapamoga2002@yahoo.com.

Dzedzich week-news

ГРАНТЫ ДЛЯ ДЗІЦЯЧЫХ І МОЛАДЗЕВЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ

The Handspring Foundation прадастаўляе фінансавую падтрымку некамерцыйным арганізацыям, якія дапамагаюць дзецям і моладзі ў крызісным стане.

Прыярытэты маюць: праграмы, якія засцерагаюць моладзь ад рызыкаў паводзінаў; праграмы, якія выкарыстоўваюць мастацтва, тэхналогіі і спартыўныя спаборніцтвы; працяглыя паслугі, звязаныя з дзіцячым здароўем (напрыклад, кампаніі імунізацыі); працяглыя паслугі для дзяцей, якія сталі ахвярамі злоўжывання ці знявагі; праграмы дапамогі бяздомным і маламаёмасным (харчаванне, адзенне, адукацыя).

Фонд прадастаўляе гранты ў памеры ад \$1,000 да \$25,000.

Падрабязная інфармацыя: <http://www.handspring.com/company/foundation>,

E-mail: foundation@handspring.com.

Dzedzich week-news

ПРАГРАМА ФІНАНСАВАННЯ ФОНДА РОБЕРТА БОША

Фонд Роберта Боша (Robert Bosch Stiftung GmbH) - адзін з найбольшых прыватных фондаў Германіі, які працуе з 1964 года. Фонд падтрымлівае праекты няўрадавых арганізацый па наступных накірунках: ахова здароўя; сацыяльная асвета; мастацтва і культура; сацыяльныя і прыродазнаўчыя навукі.

Фонд падтрымлівае праграмы абмену валанцёрамі паміж краінамі Цэнтральна-Усходняй Еўропы і Германіі, а таксама прафесійнага і культурнага абмену.

Для таго, каб атрымаць фінансаванне ад Фонда неабходна даслаць кароткае апісанне праекта (да двух старонак), дзе патрэбна дакладна пазначыць мэты праекта і яго фінансавы план. Таксама ў лісце да Фонда неабходна абгрунтаваць адпаведнасць прапанаванага праекту прыярытэтам Фонда, жыццяздольнасць праекта пасля завяршэння фінансавання Фондам. Падобныя заявы разглядаюцца на працягу 4 тыдняў.

Дадатковая інфармацыя: <http://www.bosch-stiftung.de>, e-mail: info@bosch-stiftung.de.

Robert Bosch Stiftung, P.O. Box 10 06 28, 70005 Stuttgart, Germany. Tel.: +49 711 460 84-0, tel/fax: +49 711 460 84-1094.

Dzedzich week-news

НАШЫХ КАЛЕГ З БЕЛАРУСКА-ПОЛЬСКАГА АДДЗЯЛЕННЯ (ФІЛФАК, III КУРС) САРДЭЧНА ВІНШУЕМ З НОВЫМ ГОДАМ І КАЛЯДАМІ. ЖАДАЕМ НОВЫХ СУСТРЭЧ, АДКРЫЦЦЯЎ І ДОБРАГА НАСТРОЮ Ў 2003 ГОДЗЕ!

Сябры

АБ'ЕКТЫЎНА ПРА РЭАЛЬНАЕ

RR

РАДЫ "РАЦЫЯ НА КАРОТКІХ ХВАЛЯХ 6035 кГц (49 м) 08:00-10:00 6180 кГц (49 м) 13:00-15:00 6050 кГц (49 м) 21:00-23:00 НА СЯРЭДНІХ ХВАЛЯХ 612 кГц (490 м) 07:00-11:00 WWW.RACYJA.PL

Берасцейскае абласное аддзяленне Грамадскага аб'яднання ПРАВААБОРОНЧЫ ЦЭНТР «ВЯСНА»

прапануе грамадзянам бясплатную прававую дапамогу. (адміністрацыйнае і грамадзянскае права, парушэнні правоў чалавека) Звяртайцеся на адрас: г. Берасце, бульвар Шаўчэнкі, д. 7, кв. 24. Тэл./факс: (0162) 20-13-95.

БЕЛАРУСКАЯ ПАЛІЧКА ЗАПРАШАЕ

Сябры! Запрашаем Вас наведаць буйнейшую беларускую электронную бібліятэку! Адрас "беларускай палічкі": www.knihi.com.

Тут Вы знойдзеце творы беларускіх пісьменнікаў, паэзію, казкі, пераклады вядомых сусветных літаратараў, рэлігійную і філасофскую літаратуру, гістарычныя даследаванні і шмат іншага. Наведвайце нашу віртуальную бібліятэку часцей – мы абнаўляемся штодзённа. Усе пажаданні і прапановы чытачоў улічваюцца!

ШАНОЎНЫ ЧЫТАЧ!

Каб зрабіць наш бюлетэнь больш цікавым і прывабным для цябе і тваіх сяброў, мы звяртаемся да цябе з просьбай адказаць на гэтае пытанне і даслаць адказ на адрас: 224000, г. Берасце, вул. Жураўліная, д. 20, кв. 2. Будзем вельмі ўдзячныя за тваю дапамогу ў стварэнні цікавай сучаснай газеты, а для лянівых паведамляем, што сярод тых, хто дашле нам свае заўвагі, мы разыграем 3 аўдыёкасеты з музыкой беларускіх гуртоў.

Чаго не хапае на старонках "Дзедзіча", якую інфармацыю ты хацеў бы атрымаваць праз яго:

УВАГА!

Працягваецца бясплатная падпіска на Інфармацыйна-аналітычны бюлетэнь "Дзедзіч" для асоб, што не жывуць у г. Берасці.

Калі ты жадаеш атрымаваць яго больш стала і аператыўна, запоўні гэты купон і дашлі яго на адрас:

224000, г. Берасце, вул. Жураўліная, д. 20, кв. 2.

Чаму ты вырашыў падпісацца:

Прозвішча: _____

Імя: _____

Імя па бацьку: _____

Паштовы адрас: _____

Тэлефон: _____

ПРОДУКТЫ И ГЕНЕТИКА

ВО ВСЁМ МИРЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ ПРОДУКТОВ ПИТАНИЯ ВСЁ БОЛЬШЕ И БОЛЬШЕ ДОБАВЛЯЮТ ИНОРОДНЫЕ ГЕНЫ В СВОИ ТОВАРЫ. ЭТА ТЕНДЕНЦИЯ УВЕЛИЧИВАЕТСЯ И СКОРО ПРЕВРАТИТСЯ В ИЗОБИЛИЕ ГЕНЕТИЧЕСКИ МОДИФИЦИРОВАННЫХ ПРОДУКТОВ НА ПРИЛАВКАХ.

ЕДИНСТВЕННОЕ, ЧТО МЫ МОЖЕМ СДЕЛАТЬ – ЭТО ДОБИТЬСЯ ТЩАТЕЛЬНОГО ТЕСТИРОВАНИЯ ТАКИХ ПРОДУКТОВ И СНАБЖЕНИЯ ИХ ВСЕМИ НЕОБХОДИМЫМИ ЯРЛЫКАМИ, ЧТОБЫ ПОКУПАТЕЛЬ ВИДЕЛ, ЧТО ОН СОБИРАЕТСЯ ЕСТЬ.

Генетически измененные продукты уже не новость. Они везде продаются, и мы свободно

употребляем их в пищу. Однако очень трудно определить, каким образом это влияет на наше питание. Найдя сегодня в прессе статью о пользе генетической пищи, завтра вы наткнетесь на заметку, ссылающуюся на другие источники и сообщающую о смертоносном вреде тех же самых продуктов.

Практически невозможно определить присутствие генетических ингридиентов в любом обработанном продукте. Соя и кукуруза широко используются в пищевой промышленности, и именно их в первую очередь пытаются модифицировать, для того чтобы активизировать производство токсина, направленного против обычных пестицидов. В целом урожай безопасен, но пыльца вредна для благотворных насекомых и может вызывать аллергию у человека.

В овощах генетическое модифицирование гораздо более опасно, чем в обработанных продук-

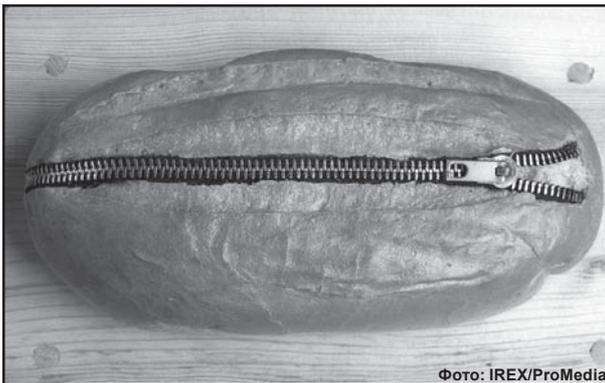

Фото: IREX/ProMedia

Возможно, такие батоны будут продаваться в наших магазинах.

доктор ДЖЕЙН РИССЛЕР

тах. И хотя во многих лабораториях имеются версии генетически измененного лука, зеленого салата, брокколи ни один из этих продуктов не был разрешен для массового потребления в США.

Вскоре в США должен выйти закон, запрещающий обозначать генетически измененные продукты ярлыком organic (натуральный продукт). Это будет касаться мяса, птицы и обработанных продуктов. Это, конечно, проинформирует покупателя о генетически модифицированных продуктах, однако не все продукты могут быть получены естественным путём. Тем более, что часто почти невозможно узнать правду.

Если так сложно дело обстоит на западе то что можно говорить о нашем рынке продуктов питания. В наших условиях провести качественное исследование продукта весьма сложно и дорого.

По материалам зарубежной печати и бюллетеня "Зелёные новости"

АТАКА КЛОНАЎ ПАЧАЛАСЯ!

Першае кланаванае дзіця з'явілася на свет у секце разлітаў. Як заявілі прадстаўнікі кампаніі «Cloned», заснаванай у 1997 г.

Як сцвярджаецца, народжанае дзіця з'яўляецца «генетычным дваініком» сваёй маці, трыццацігадовай амерыканкі. Cloned таксама абяцала прадаставіць, з мэтай правядзення аналізу, пробы ДНК маці і немаўля для пацвярджэння нараджэння клона.

Аднак шэраг спецыялістаў лічаць, што эксперыменты, якія ладзіць фірма Cloned, або шарламанства, або несумяшчальныя з доктарскай этыкай: таму як вопыты з чалавечымі эмбрыёнамі могуць вызваць з'яўленне на свет хворых дзяцей.

У жніўні прадстаўнікі Cloned зрабілі заяву аб намерах кланаванца Адольфа Гітлера - дзеля таго, каб «асудзіць фюрэра за здзейшчаныя злачынствы».

Dzedzich week-news

ЮНЫЙ ЭКОЛОГ:

10 ПРАВИЛ ДЛЯ ДЕТЕЙ

Общественная организация Federation of Human Societies (США) сформулировала десять принципов «экологического» поведения для детей:

1. Делай добро, говори о добре, думай о том, как делать добро.
2. Сдавай старые вещи в переработку, а не выбрасывай их.
3. Ходи пешком или пользуйся велосипедом вместо того, чтобы ездить на автобусе.
4. Наблюдай за природой, а не разрушай ее.
5. Выключай свет, когда выходишь из комнаты.
6. Закрывай кран.
7. Убирай за своей собакой.
8. Следи, чтобы твоя кошка была внутри дома. Выбравшись на улицу, она может нанести огромный урон птичьим гнездам.
9. Не топчи жуков и муравьев.
10. Помни, что человек - часть Земли. Уважай Природу и все живое.

ЭКОДОМ-ПРЕСС

(press@ecohome.avilink.net)

ДАРЭЧЫ

Выхаваны чалавек ніколі не скажа: «Пайшоў, і хрэн з ім!»

...н скажа: «Пайшоў, захаваўшы годнасць!»

Калі арбітальная станцыя «Мір» мела ўсе выгоды, – тады чаму касманаўты увесь час выходзілі ў адкрыты космас?

Археологі знайшлі шкілет маманта на глыбіні 30 метраў - гэта чарговы раз даказвае, што маманты жылі ў норах.

Дашлі да нас пяць абгорткаў ад карданнага вала трактара «Беларусь» – і ты атрымаеш шапачку выйграць рамантычнае падарожжа на бульбяныя рады Палесся.

Два каўбоі заходзяць у салун і чытаюць аб'яву: «Прымаем скальпы індзейцаў. Адзін скальп - 100\$».

Ну, яны на коней - і ў прэрыю. Скачуць, скачуць - няма індзейцаў. Яны злыя ўжо, стомленыя. Раптам бачаць - індзеец стаіць. Каўбоі яго застрэлілі, скальп знялі і, паколькі час быў ужо позні, раскінулі тут жа намёт і заначавалі...

Зранку прачынаецца адзін з каўбоёў, выходзіць з намёта і, салодка пазяхаючы, аглядае ваколіцы. І тут бачыць – вакол іхняга намёта ў баявой расфарбоўцы стаяць тысячы дзве індзейцаў - цэціва лукаў нацягнута, дзіды-тамагаўкі ўзнятыя, морды злосныя...

Каўбой залятае ў намёт, - будзіць сябра:

- Джо! Уставай, Джо! МЫ - МІЛІЯНЕРЫ!!!

- Што агульнага паміж Хірасімай і Багдадам?

- Пакуль нічога...

Менскі кангрэс вытворцаў піва...

Пасля кангрэсу прэзідэнты ўсіх кампаній збіраюцца ў мясцовай піўной. Кожны з іх нешта замаўляе.

Прэзідэнт кампаніі «Аліварыя»:

- Куфаль самага лепшага ў свеце піва – «Аліварыю», калі ласка...

Прэзідэнт кампаніі «Крыніца»:

- «Крыніцу», калі ласка...

Прэзідэнт кампаніі «Лідскае піва»:

- Куфаль лепшага піва ў свеце – «Лідскага Піва», калі ласка...

Прэзідэнт кампаніі «Брэсцкае піва»:

- Ну, калі ніхто з прысутных не п'е піва – мне шклянку «Кока-колы», калі ласка.

- Хто ходзіць на выбары?

- Ды бабкі там розныя...

- Так. Бабкі вырашаюць усё!

№7 МЗЭЛЗІЧ

ІНФАРМАЦЫЙНА-АНАЛІТЫЧНЫ БЮЛЕТЭНЬ

СНЕЖАНЬ
2002

ПРЫ ВЫКАРЫСТАННІ МАТЭРЫЯЛАЎ БЮЛЕТЭНА
СПАСЫЛКІ НА КРЫНІЦУ АБАВЯЗКОВЫЯ
Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў
і друкаваць артыкулы для далейшай палемікі

Заснавальнік: Ініцыятыўная група моладзі
Распаўсюджваецца бясплатна на правах унутранага карыстання
Падпісана ў друк: 14.12.2002 у 18⁰⁰
Наклад: 299 асобнікаў.

Галоўны рэдактар: Дзмітрый Шыманскі.

Рэдакцыйная калегія: А. Дзямідзюк, Д. Дзянісаў, Д. Шастак, М. Есіна, А.Верамчук, У. Чаберкус

Адказны сакратар: М. Сялягін. Вёрстка: А. Ляўчук

Кантактны тэлефон: (0162) 22-90-97

E-mail: dzedzich@mail.ru